
WANGEELA YOHAANNISI

Dubbiin Foon Ta'uu Isaa

1 Jalqabatti dubbiittu ture; dubbichis Waaqayyo wajjiin ture; dubbiin sunis Waaqayyo ture. ²Innis jalqabatti Waaqayyo wajjiin ture.

³Wanni hundinuu isaan uumame; waan uumame hunda keessaas wanni isaan malee uumame tokkoyyuu hin turre. ⁴Jireenni isa keessa ture; jireenni sunis ifa namootaa ture. ⁵Ifti sun dukkana keessatti ni ibsa; dukkanichis isa hin moo'anne.

⁶Nama Waaqayyo biraa ergame kan maqaani isaa Yohaannis jedhamu tokkottu ture. ⁷Innis akka namni martinuu amanuuf dhuga-baatu^a ta'ee waayee ifichaa dhugaa ba'uuf dhufe. ⁸Waayee ifa sanaa dhugaa ba'uu dhufe malee inni mataani isaa ifa hin turre. ⁹Ifichi inni dhugaani nama cufaaf ifa kennu sun gara biyya lafaa dhufaa ture.

¹⁰Inni biyya lafaa keessa ture; biyyi lafaa isaan uumame; biyyi lafaa garuu isa hin beenne. ¹¹Innis gara biyya isaa dhufe; sabni isaa garuu isa hin simanne. ¹²Warra isa simatanii maqaa isaatti amananiif garuu ijoollee Waaqayyoo akka ta'an mirga kenneef. ¹³Isaanis Waaqa irraa dhalatan malee dhiiga irraa yookaan fedhii foonii irraa yookaan fedhii dhiiraa

irraa hin dhalanne.

¹⁴Dubbiin foon ta'e; innis ayyaanaa fi dhugaadhaan guutamee nu jidduu jiraate. Nus ulfinna isaa, ulfinna ilmi tokkichi Abbaa biratti qabu argineerra.

¹⁵Yohaannis waayee isaa dhugaa ba'e; sagalee^b isaas ol-fudhatee akkana jedhe; "inni kun isa ani waayee isaa, 'inni na duubaan dhufu na caala; inni na dura turreetii' jedhe sanaadha." ¹⁶Guutama isaa irraas hundi keenya ayyaana irratti ayyaana arganneerra. ¹⁷Seerri karaa Muuseetiin kennameetii; ayyaannii fi dhugaani garuu karaa Yesuus Kiristoosiitiin dhufe. ¹⁸Eenyuyyuu takkumaa Waaqa hin argine; garuu ilma isaa tokkicha isa Abbaa isaa bira jiru sanattu isa beessise.

Yohaannis Cuuphaan Akka Ufii Isaatii Kiristoos Hin Ta'in Dubbate

¹⁹Yommuu yihuudonni lubootaa fi Leewota Yerusaleemi Yohaannisitti erganii, "ati eenyu?" jedhanii gaafachiisanitti dhuga-ba'umsi Yohaannis kenne akka kanaa gaditti jiruu dha; ²⁰Innis, "ani Kiristoosii miti" jedhee muldhinnaan dhugaa ba'e malee dhugaa ba'uu hin dhiifne.

^a7ykn *dhugeessituu /rageessituu*,

^b15 ykn *qoonqoo /qoonqa*

²¹Isaanis, "yoos ati eenyu ree? Eliyaas moo?" jedhanii isa gaafatan.

Innis, "ani isaa miti" jedhee deebiseef.

Isaanis, "yoos ati raajichaa^c ree?" jedhaniin.

Inni immoo, "lakkii^d" jedheen.

²²Isaanis, "ati eennu ree? akka warra nu ergetti himnuuf ati waayee kee maal jetta?" jedhaniin.

²³Yohaannis deebisee, "akkuma Isaayyaas raagichi dubbate sana ani qoonqa nama lafa onaa^e keessaa, 'gooftaaf karaa qajeelchaa' jedhee iyyuu ti" jedheen.

²⁴Fariisonni ergaman tokko tokkos, ²⁵Akkana jedhanii isa gaafatan; "ati erga Kiristoos yookaan Eliyaas yookaan raagicha ta'uu baatee maaliif cuuphaa ree?"

²⁶Yohaannis ammoo akkana jedhee deebiseef; "ani bishaaniin nan cuupha; namni isin hin beenne tokko garuu isin jidduu dhaabatee jira. ²⁷Innis isa na duubaan dhufuu dha; hidhaa kophee isaallee hiikuuni naaf hin malu."

²⁸Kun hundi Yordaanos gama bakka^f Yohaannis itti cuuphaa ture Biitaaniyaa keessatti ta'e.

Yesuus Hoolaa Waaqayyoo

²⁹Guyyaa itti aanutti Yohaannis otoo Yesuus gara isaa dhufuu argee akkana jedhe; "ilaa hoolaa Waaqayyoo kan cubbuu biyya lafaa irraa fuudhu! ³⁰Inni ani,

'inni na duubaan dhufu na caala; inni na dura tureetii' jedhee waayee isaa dubbadhe sun isa kana. ³¹Ani mataani kiyyayyuu isa hin beenne ture; sababiini ani bisaaniin cuuphaa dhufeef garuu akka inni saba Israa'eliitti muldhi-famuuf."

³²Itti fufees Yohaannis akkana jedhee dhugaa ba'e; "Ani otoo hafuurri akka gugeetti^g samii irraa gadi bu'ee isa irra qubatu nan arge. ³³Inni akka ani bisaaniin cuuphuuf na erge sun 'namichi ati otoo hafuura gadi bu'ee isa irra qubatu argitu, sun, isa hafuura Qulqulluudhaan cuuphuu dha' jedhee otoo natti himuu baate aniyyuu isa hin beeku ture.

³⁴Anis argeera; akka inni ilma Waaqayyoo ta'es dhugaa ba'eera."

Barattoota Yesuusi Warra Jalqabaa

1:40-42 Kwf ⇒ Mat 4:18-22; Mar 1:16-20; Luq 5:2-11

³⁵Guyyaa itti aanutti Yohaannis barattoota isaa keessaa namoota lama waliin dhaabachaa ture.

³⁶Innis otoo Yesuus achi irra dabruu argee, "ilaa hoolaa Waaqayyoo!" jedhe.

³⁷Barattooni lamaan isaa waan kana dubbatu dhagayanii Yesuus hordofan. ³⁸Yesuusis gargalee ilaalee isa hordofuu isaanii

^c23 ykn *raaga sunii*; ^d21 ykn *hiyyoo*;

^e23 ykn *aloo/ hadiyyoo*; ^f28 ykn *fulaa*;

^g32 ykn *saphaliisaatti/handariitti*

argee, "isin maal barbaaddu?" jedheen.

Isaanis, "rabbii, eessa jiraatta?" jedhaniin. Rabbii jechuuni barsiisaa jechuu dha.

³⁹Innis, "koottaa ilaalaa" jedheen

Isaanis dhaqanii eessa akka inni jiraatu argan; gaafa sanas isa wajjiin oolan; yeroon sunis gara sa'aatii kudhanii ture.

⁴⁰Warra waan Yohaannis dubbate dhagayanii Yesuus faana bu'an keessaa inni tokko Indiriyaas obboleessa Simoon Pheexiroosi ture. ⁴¹Innis duraan dursee obboleessa isaa Simoonin argatee, "nu Masiihii arganneerra" jedheen; Masiihii jechuun Kiristoos jechuu dha. ⁴²Indiriyaasis Simoonin gara Yesuusitti fide.

Yesuus isaa ilaalee, "ati Simoon ilma Yohaannis Keefaa jedhamtee ni waamamta" jedheen. Keefaa jechuuni Pheexiroos^h jechuu dha.

Yesuus Filiphosii Fi Naatinaa'elin Waamuu Isaa

⁴³Yesuusis guyyaa itti aanutti Galiilaa dhaquu barbaade; innis Filiphosin argee, "na hordofi" jedheen.

⁴⁴Filiphosis akkuma Indiriyaasii fi akkuma Pheexiroosi nama magaalaaⁱ Beet-Sayidaa ture.

⁴⁵Filiphos Naatinaa'elin argee, "isa Muuseen kitaaba seeraa kees-

satti waayee isaa barreesse fi isa raagannis waayee isaa barreesan, ilma Yooseefi, Yesuus nama Naazireeti arganneerra" jedheen.

⁴⁶Naatinaa'elis, "Naazireet keessaa wanni gaariin bawuu ni danda'aa?" jedhee gaafate.

Filiphosis, "koottuu ilaali" jedheen.

⁴⁷Yesuusis otoo Naatinaa'el gara isaa dhufuu argee, "ilaa, nama Israa'eli isa dhugaa, kan sobni keessa hin jirre" jedhee waayee isaa dubbate.

⁴⁸Naatinaa'elis, "ati eessatti na beetta?" jedhee gaafate.

Yesuusis, "otoo Filiphos hin waamin dura yeroo ati muka harbuu^j jala turtettin si arge" jedheen.

⁴⁹Naatinaa'elis, "yaa barsiisaa, ati ilma Waaqayyoo ti! ati mootii Israa'eli" jedheen.

⁵⁰Yesuusis akkana jedheen, "ati sababii ani muka harbuu jalatti si arge siin jedheef amantaa^k? Waan kana caaluyyuu arguuf jirta."

⁵¹Innis itti ida'ee, "ani dhuguman isiniin jedha; samiin banamee otoo Maleekkoni Waaqayyoo ilma namaa irra ol-ba'anii gadi bu'anuu ni argitu" jedheen.

^h42 afaan Arama'ikkiitiin keefaa, afaan Giriikkiitiin Pheexiroos jechuuni qarsaa jechuudha; ⁱ44 ykn dira; ^j48 ykn oadaa; ^k50 ykn dhugeeffattaa

Yesuus Bishaani Gara Daadhii Wayiniitti Jijjiiruu Isaa

2 Guyyaa sadaffaatti kutaa Biyya Galiilaa magaalaa¹ Qaanaa keessa jila^m fuudhaa fi heerumaattu ture; Haatii Yesuusii achi turte. ²Yesuusii fi barattoonni isaa gara jila sanaatti waamamanii turan. ³Yommuu Dadhiini wayinii dhumetti haatii Yesuusi, "jarri dadhii wayinii hin qaban" isaan jette.

⁴Yesuusis deebisee, "dubartiinana! maal godhi naan jetta? Yerooni koo ammallee hin geenye" jedheen.

⁵Haati isaas tajaajiltootaanⁿ, "waan inni isinitti himu mara godhaa" jette.

⁶Gaaniwwan dhagaa ja'a sirna^o qulqulleessu Yihuudotaatiif achi dhaabamanii turan; tokkoon tokkoon isaaniis gara liitiroo 75 hanga 115 qabata ture.

⁷Yesuus tajaajiltootaan, "gaaniwwanitti bishaan guutaa" jedhe; isaanis hanga afaan gaaniwwaniitti guutan.

⁸Innis, "egaa budduussaatii abbaa cidhaatti kennaa" jedheen.

Isaanis akkasuma godhan. ⁹Abbaan cidhaas bishaan gara daadhii wayiniitti jijjiirame sana dhandhamatee ilaale; daadhiini wayinii sun eessaa akka dhufe

tajaajiltoota bishaan waraabanittu beeka malee abbaan cidhaa sun hin beeku ture. Innis dhiirsa misirroo^p kophaatti waamee, ¹⁰Akkana jedheen; "namni cufti daadhii wayinii isa gaarii jalqabatti dhiyeessee, eegii keessumoonni quufanii booddee immoo daadhii isa laafaa dhiyeessa; ati garuu daadhii gaarii hanga ammaatti tursite."

¹¹Yesuus milikkitoota^q isaa keessaa isa jalqabaa kana biyya Galiilaa keessatti magaalaa Qaanaatti hojjate; ulfinna isaas ni muldhise; barattoonni isaas isatti amanan.

Yesuus Mana Qulqullummaa Qulqulleessuu Isaa

2:14-16 Kwf ⇒ Mat 21:12,13; Mar 11:15-17; Luq 19:45, 46

¹²Kana booddee haadha isaa, obboleeyyan isaatii fi barattoota isaa waliin Qifirnaahomitti gadi bu'e. Isaanis bultii gabaabduu achi turan.

¹³Yesuusis waan faasikaan Yihuudotaa dhiyaateef Yerusaalemitti ol-ba'e; ¹⁴Mana qulqullummaa keessattis warra sangoota, hoolotaa fi gugeewwan^f

¹1 ykn *dira*; ^m1 ykn cidha; ⁵5 ykn *hojjattootaan/ gololchituun*; ⁶6 ykn *aadaa*; ⁹9 ykn *Abbaa fuudhaa*; ¹¹11 ykn milik-keetota/malkatoota; ¹⁴14 ykn *saphaliisa/handarii*

2:1 *Cidha fuudhaafi heerumaa* - Cidhi (jiltii) fuudhaafi heerumaa torban tokko guutu fudhata ture.

gurguraniif fi warra horii waljijjiiran arge.¹⁵Innis qaccee quncee dha'atee sangootaa fi hoolota hundumaa mana qulqullummaa keessaa ari'e; horii warra beesaa jijjiiraniis bittinneesse; minjaala^s isaaniis ni garagalche.¹⁶Warra gugee gurguraniinis, "kana hundumaa asii baasaa! Mana Abbaa kiyyaa mana daldalaa hin godhinaa!" jedhe.

¹⁷Yeroo kana barattoonni isaa, "hinaaffaan mana keetii na gugguba" jedhamee akka barreeffame qaabatan.

¹⁸Yihuudonnis deebisanii, "kana cufa hojjachuuf akka aangoo^t qabdu mirkaneessuuf milikkita maalii nutti agarsiifta?" jedhanii isa gaafatan.

¹⁹Yesuusis, "isin mana qulqullummaa kana diigaa; ani immoo guyyaa sadiitti deebisee nan ijaara" jedheen.

²⁰Yihuudonnis deebisanii, "mana Qulqullummaa kana ijaaruuni waggaa afurtamii ja'a fudhate; ati immoo guyyaa sadii keessatti ijaartaa?" jedhaniin.²¹Manni qulqullummaa kan inni waayee isaa dubbate sun garuu nafa isaa ti.²²Eega inni du'aa ka'ee booddees barattoonni isaa waan inni dubbatee ture sana yaadatan; isaanis kitaabaa fi dubbii Yesuus dubbate amanan.

²³Yeroo inni ayyaana Faasiikaatiif jedhee Yersaalem turetti namoonni baay'eeni milikkita inni hojjate arganii maqaa isaatti

amanan.²⁴Yesuus garuu waan nama hunda beekuuf, amanee isaanitti of-hin kennine.²⁵Akka namni tokkoyyuu waayee namaa isaaf dhugeessu isa hin barbaachifne; inni waan nama keessa jiru beeka tureetii.

Yesuus Niqoodimoosin Barsiisuu Isaa

3 Fariisota keessaas namicha Niqoodimoos jedhamu bulchaa Yihuudotaa tokkottu ture; ²Innis halkaniin Yesuus bira dhaqee, "yaa barsiisaa, ati barsiisaa Waaqa biraa dhufte akka taate nu beenna; nama Waaqni isa waliin jiru malee namni milikkita ati hojjattu kana hojjachuu danda'u tokkoyyuu hin jiruutii" jedheen.

³Yesuusis deebisee, "ani dhuguman sitti hima; namni yoo lammata dhalate malee mootummaa Waaqayyoo arguu hin danda'u" jedheen.

⁴Niqoodimoosis, "namni erga dulloomeen duubatti akkamitti dhalachuu danda'a? Dhalachuuf jedhee lammata garaa^u haadha isaa keessa seenuu danda'aa?" jedhee gaafate.

⁵Yesuusis akkana jedhee deebiseef, "ani dhuguman sitti hima; namni bisaanii fi Hafuura Qulqulluu irraa dhalachuu baannaan mootummaa Waaqayyoootti galuu hin danda'u.⁶Kan foon irraa dhalate inni foon; kan Hafuura irraa dhalate garuu Hafuura.⁷Isa ani, 'ati lammata

^s15 ykn *gabatee/miiljaloo*; ^t18 ykn *guddinna*; ^u4 ykn *gadameessa/saaba*

dhalachuu qabda ' siin jedhe hin dinqifatin'.⁸ Qilleensi gara fedhetti qilleensa'a; atis huursuu isaa dhageetta malee akka inni eessaa dhufee fi akka inni garamitti deemu hin beettu; Namni Hafuura irraa dhalate hundinuu akkanuma."

⁹Niqoodimoosis, "kun akkamitti ta'uu danda'a?" jedhee gaafate.

¹⁰Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "ati otoo barsiisaa Israa'eli taatee jirtuu waan kana hin beettu? ¹¹Ani dhuguman sitti hima; nu waan beennu dubbanna; waan argines ni dhugeessina^w; isin garuu dhugeessuu keenya hin fudhattan. ¹²Yommuu ani waayee waan biyya lafaa isinitti himu erga hin amanne, yommuu ani waayee waan samii irraa isinitti himu akkamitti amantu ree? ¹³Ilma namaa isa samii irraa gadi bu'e malee eennuyyuu samiitti ol hin baane. ¹⁴Akkuma Muuseeni lafa aloo^x keessatti bofa fannise sana ilmi namaas fannifamuu qaba. ¹⁵Kunis akka namni isatti amanu cufti jireenya barabaraa qabaatuuf.

¹⁶Akka namni isatti amanu marti jireenya barabaraa qabaatuuf malee akka hin banneef, Waaqayyo hanga ilma isaa tokkicha kennutti akka malee addunyaa jaalateeraatii. ¹⁷Sababiini Waaqayyo ilma isaa gara biyya lafaatti ergeef, biyya lafaatti muruuf otoo hin ta'in, karaa ilma isaatiin biyya lafaa fayyisuuf. ¹⁸Nama isatti amanutti

hin muramu; kan isatti hin amanne garuu waan inni maqaa tokkicha ilma Waaqayyooti hin amaniniif ammumayyuu itti murameera.

¹⁹Murtiin sunis isa kana; ifni gara biyya lafaa dhufe; namoonni garuu waan hujjiin isaanii hamaa tureef ifa caalaa dukkana jaalatan.

²⁰Namni waan hamaa hojjatu hundinuu ifa jibba; akka hujjiin isaa ifatti hin baaneefis gara ifaa hin dhufu. ²¹Namni dhugaa hojjatu hundinuu garuu akka hujjiin isaa Waaqayyoon hojjatamuuni isaa muldhatuuf gara ifaa dhufa."

Yohaannis Cuuphaan Waayee Yesuusi Dhugaa Ba'uu Isaa

²²Kana booddee Yesuusii fi barattoonni isaa gara biyya Yihuudaa dhaqan; innis isaan wajjiin achi ture; ni cuuphas ture. ²³Yohaannis naannoo Saalemi bakka^y Heenoon jedhamutti ni cuupha ture; bishaan baay'een achi ture; Namoonnis achi dhaqanii cuuphamu turan. ²⁴Kunis otoo Yohaannis mana hidhaatti hin galfamin ta'e. ²⁵Yommuu barattoota Yohaannisiitii fi Yihuudii tokko jidduutti waayee sirna^z qulqulleessuu irratti wal - mormiin uumame. ²⁶Isaanis Yohaannis bira dhufanii, "yaa barsiisaa, namichi sii waliin

⁷ ykn *hin maadefatin /hin ajaa'ibsiifatin*; ⁸ ykn *dhugaa-baana/rageessina*; ¹⁴ ykn *onaa*; ²³ ykn *fulaa*; ²⁵ ykn *aadaa*

Yordaanos gama ture, kan ati waayee isaa dhugaa baate sun kunoo cuuphuutti jira; namni cufis gara isaa dhaquutti jira" jedhaniin.

²⁷Yohaannis akkana jedhee deebise; "namni waan samii irraa isaaf kenname qofa fudhachuu danda'a, ²⁸ani Kiristoosii miti; garuu isa dura nan ergame' jedhee akka ani dubbadhe isin mataan keessaniyyuu dhugaa naa baatu. ²⁹Misirooni^a tan dhiirsa misirooti; miinjeeni^b inni dhiirsa misiroo tajaajiluu fi isa dhageeffatu, yommuu sagalee^c dhiirsa misiroo dhaga'utti akka malee gammada; gammachuuni sun kan kooti; gammachuuni koos amma guutuu ta'eera. ³⁰Inni guddachuu qaba; ani immoo diqqaachuu qaba.

³¹Kan olii dhufu inni waan hundumaa oli; inni lafaa immoo kanuma lafaa ti; waanuma lafaa dubbatas. Inni samii irraa dhufu garuu waan hundumaa oli. ³²Inni waan argee fi waan dhaga'e rageessa; ragaa isaa garuu eenyuyyuu hin fudhatu. ³³Namni ragaa kana fudhates akka Waaq-ayyo dhugaa ta'e mallattoodhaan^d mirkaneesse. ³⁴Inni Waaqni erge dubbii Waaqaa dubbata; Waaqnis safara^e malee Hafuura isaa nikennaatii. ³⁵Abbaan ilma ni jaalata; waan cufas harka isaatti kenneera. ³⁶Namni Ilmatti amanu jireenna barabaraa qaba; namni ilmatti hin amanne garuu

dheekkamsa Waaqayyootu isa irra jiraata malee jireenna hin argu.

Yesuusiifi Dubartii Samaariyaa Tokko

4 Fariisonni akka Yohaannisin caalaa Yesuus Barattoota baayyifachaa, cuuphaas ture dhagayan. ²Ta'us barattoota isaattu cuuphaa ture malee Yesuus ufii- saatii hin cuuphne. ³Gooftaanis yommuu waan kana beeketti Yihuudaa dhiisee ammas Galiilaatti deebi'e.

⁴Innis Samaariyaa keessa dabruu qaba ture. ⁵Kanaaf gara magaalaa^f Samaariyaa kan Siikaar jedhamu tokkoo dhufe; magaalani sunis lafa Yaaqoob ilma isaa Yooseefiif kenne sanatii dhiyoo dha. ⁶Eelli^g bishaanii kan Yaaqoobi tokko achi ture; Yesuusis waan karaa deemuudhaan dadhabeef eela bishaanii sana bira taa'e; yeroon isaas gara sa'aatii ja'affaa ture.

⁷Dubartiin^h Samaariyaa tokkos bishaan waraabbachuu dhufte; Yesuusis, "waan ani dhugu naa kenni" jedheen. ⁸Barattoonni isaa nyaata bituuf gara magaalaa dhaqanii turaniitii.

⁹Dubartiin Samaariyaa sunis Yesuusiin, "ati otoo Yihuudii

^a29 ykn *intalti fuudhani /ashooni*; ^b29 ykn *jaalli abbaa fuudha*; ^c29 ykn *qoonqoo /qoonqa*; ^d33 ykn *milikkeetaan*; ^e34 ykn *kiila*; ^f5 ykn *dira*; ^g6 ykn *boolli*; ^h7 ykn *niitiini*

taatee jirtuu akkamitti waan dhuddu ana dubartii Samaariyaa kadhatta?" jetteen; Yihuudonni warra Samaariyaa wajjiin walii galtee hin qaban tureetii.

¹⁰Yesuusiis deebisee, "kennaa Waaqaatiifi inni, 'waan ani dhugu naa kenni' siin jedhu kun eennu akka ta'e otoo beettee silaa sittu isa kadhata ture; innis bisaan jireennaa sii kenna ture" jedheen.

¹¹Dubartittiinis, akkana jetteen; "yaa gooftaa; ati waan ittiin waraabattu hin qabdu; eelli kunis gad fagoo dhaⁱ, bisaan jireennaa eessaa argatta? ¹²Ati abbaa keenya Yaaqoob isa eela kana nuu kenne caalta moo? Inni mataan isaa, ijoollee isaatiifi horiin isaa eeluma kana keessaa dhugaa turan."

¹³Yesuusiis akkana jedhee deebise; "namni bishaan kana dhugu hundinuu deebi'ee ni dheebota; ¹⁴Garuu namni bishaan ani isaaf kennu dhugu kamiyyuu matumaa^j hin dheebota; bishaan ani isaaf kennu isa keessatti burqaa bishaanii isa jireenya barbaraatiif burqu ni ta'a."

¹⁵Dubartittiinis, "yaa gooftaa, akka ani hin dheebonneef, bishaan waraabuufis akka ani asitti hin dedeebineef bishaan sana naa kenni" jetteen.

¹⁶Yesuusiis, "dhaqiitii dhiirsa kee waamii koottu !" jedheen

¹⁷Ishiin immoo, "ani dhiirsa hin qabu" jetteen.

Yesuusiis akkana jedheen; "dhiirsa hin qabu jechuun kee sirrii^k dha.

¹⁸Ati kanaan dura dhiirsa shan qabda turte. Namichi amma si waliin jirus dhiirsa keetii miti. Wonni ati amma dubbate dhuguma."

¹⁹Dubartittiinis akkana jette; "yaa Gooftaa, akka ati raajaa^l taate nan hubadha. ²⁰Abbootiini keenya tulluu kana irratti sagadaa turan; Isin Yihuudonni garuu bakki^m namni itti Waaqeffachuu qabu Yerusaaalem jettu."

²¹Yesuusiis akkana jedheen; "dubartiinana, na amani; yeroon isin itti tulluu kana irrattis ta'u yookaan Yerusaaalemitti Abbaa hin Waaqeffanne tokko ni dhufa.

²²Isin waan hin beenne Waaqeffattu; nu garuu sababii fayyinni Yihuudota keessaa dhufuuf waan beennu Waaqeffanna. ²³Warri dhugaan Waaqeffatan yeroon isaani itti Hafuuraaⁿ fi dhugaan Abbaa Waaqeffatan tokko ni dhufa; ammayyuu dhufeera; Abbaanis warra dhugaan isa Waaqeffatan kanneen akkanaa barbaada.

²⁴Waaqni Hafuura; warri isa Waaqeffatanis Hafuuraa fi dhugaadhaan Waaqeffachuu qabu."

²⁵Dubartittiinis, "Akka masiihiin inni Kiristoos jedhamu dhufu nan beeka; innis yommuu dhufutti waan cufa nutti hima" jetteen.

ⁱ11 ykn *liixxoo*; ^j14 ykn *akkanallee jedhee*; ^k17 ykn *dhuguma*; ^l19 ykn *raaga*; ^m20 ykn *fulaani*; ⁿ23 ykn *ayyaanaafi*

²⁶Yesuusis, "ani namni amma sitti dubbachaa jiru kun isuma" jedheen.

Barattoonni Gara Yesuusitti Deebi'uu Isaanii

²⁷Yoosuma barattoonni isaa deebi'anii dhufan; Yesuusis dubartii tokko wajjiin otoo dubbatuu arganii ajaa'ibsiifatani^o. Garuu namni, "maal barbaadda?" yookaan "maaliif ishii wajjiin haasofta?" jedhee isa gaafate tokkolleen hin turre.

²⁸Dubartiin sunis okkotee^p ishii dhiiftee gara magaalaatti deebite; namootaanis akkana jette; ²⁹"koo-ttaatii nama waan ani hojjadhe mara natti hime tokko ilaalaa! tarii^q inni Kiristoos ta'innaa?" ³⁰Isaanis magaalaa keessaa bahanii Yesuus bira dhufan.

³¹Yommus barattoonni isaa, "yaa barsiisaa, mee waa nyaadhu!" jedhanii isa kadhatan.

³²Inni garuu, "ani nyaata nyaadhu qaba; isinis isa hin beettan" jedheen.

³³Barattoonni isaas, "namattu nyaata fideefii laata?" jedhanii wal-gaafatan.

³⁴Yesuusis akkana jedheen; "nyaanni kiyya fedhii isa na ergee guutuufi hujii isaa raawwachuu^r dha. ³⁵Isin, 'ji'a afurittu hafe; sana booddee midhaan walitti qabama' jettuu mitii? Kunoo, ani isinitti hima; akka midhaani bilchaatee walitti qabamuu ga'e

mee ol-jedhatii oobruu^s ilaalaa!

³⁶Inni midhaan haamu mindaa^t ni argata; firii^u midhaanichaas jireenya barabaraatiif walitti ni qaba; kunis akka inni facaasuu fi inni walitti qabu waliin gammadaniif.

³⁷Kanaaf mammaaksi, 'inni tokko ni facaasa; kaan immoo ni haama' jedhu sun dhugaa dha. ³⁸Ani akka isin waan itti hin dadhabin haamtaniif isin erge; warri kaan itti dadhabaniiru; isin garuu bu'aa dadhabbii isaanii walitti qabattan"

Namoonni Samaariyaa Baay'eeni amanuu Isaanii

³⁹Sababii dubartittiin, "inni waan ani hojjadhe hundumaa natti hime" jettee dhugaa baateef^v namoonni Samaariyaa warri magaalaa sanaa baay'een isatti amanan. ⁴⁰Kanaaf namoonni Samaariyaa yommuu gara isaa dhufanitti akka inni isaan wajjiin turuuf isa kadhatan; innis guyyaa lama achi ture.

⁴¹Sababii dubbii isaatiinis namoonni biraa^w baayeen isatti amanan.

⁴²Isaanis dubartittiidhaan, "ammaan achi wanni nu amannuuf sababii dubbii ati nutti himte sanaatiifii miti; nu mataani keennayyuu isa dhageenneerraatii. Akka inni dhugumaan fayyisaa addunyaa

^o27 ykn *maadeffatan /dinqifatan*; ^p28 *hiikkaani tokko tokko buttee jedha*; ^q29 ykn *gaafiin*; ^r34 ykn *hojjachuu*; ^s35 ykn *maasii/maasaai*; ^t36 ykn *gatii dadhabbii*; ^u36 ykn *midhaan*; ^v39 ykn *dhugeessiteef/rageessiteef*; ^w41 ykn *dhibiini*

ta'es beenneerra" jedhan.

Yesuus Ilma Qondaala Tokkoo Fayyisuu Isaa

⁴³Guyyaa lamaanii sana duubatti Yesuus Galiilaa dhaq; ⁴⁴Yesuus mataani isaayyuu akka raagni tokko biyya isaa keessatti ulfinna hin qabne dubbatee turetii. ⁴⁵Yommuu inni Galiilaa ga'ettis warri Galiilaa isa simatan; isaanis sababii Jerusaalem turaniif waan inni yeroo ayyaana faasikaatti achitti hojjate cufa arganii turan.

⁴⁶Yesuus deebi'ee gara Qaanaa ishii Galiilaa keessaa bakka itti bishaan gara daadhii wayiniitti jijjiiree ture sanaa dhaq; Qondaalli ilmi isaa dhukkubsate^x tokkos Qifirmaahom keessa ture. ⁴⁷Namichi kunis akka Yesuus Yihuudaadhaa ka'ee Galiilaa dhufe yommuu dhagahetti isa bira dhaqee, ilma isaa isa du'uu ga'e sana akka isaaf fayyisu kadhate.

⁴⁸Kanaaf Yesuus, "isin yoo milikkita fi dinqii argitan malee hin amantan!" jedheen.

⁴⁹Qondaaltichis, "yaa gooftaa, maaloo otoo mucaan kiyya hin du'in dafii naa dhaqqabi" jedheen.

⁵⁰Yesuus, "ilmi kee fayyeeraatii gali!" jedheen.

Namichis waan Yesuus isatti dubbate amanee deeme. ⁵¹Otoo inni deemaa jiruus tajaajiltoonni^y isaa itti dhufanii akka ilmi isaa fayye itti himan. ⁵²Innis yeroo itti

mucaa isaatti wayyaa'e gaafate; isaanis, "kaleessa^z sa'aatii torba-ffaatti nafa gubaani^a isa dhiise" jedhaniin.

⁵³Abbaan mucichaas akka yeroon sun yeroo Yesuus itti, "ilmi kee fayyeera" jedheen ta'e hubate; innis, warri mana isaa martinuus ni amanan. ⁵⁴Egaa Yesuus erga Yihuudaadhaa Galiilaatti deebi'ee booddee, kanaan walitti milikkita lammaffaa hojjachuu isaa ti.

Yesuus Beetzaataatti Dhukkubsataa Fayyisuu Isaa

5 Kana booddee^b ayyaana Yihuudotaattu ture; Yesuusis Yersaaleemitti ol-ba'e. ²Yersaaleem keessa karra hoolaa bira haroo afaan Ibraayisxiittiin Beetzaataa jedhamu tokkottu jira; haroon sun gardaafoo^c shan qaba. ³Gardaafowwan sana keessas namoonni dhukkubsatan^d, jechuunis jaamonni, warri hokkolanii fi warri laams-ha'an^e baay'een ciisanii raafama bishaanii eegachaa turan. ⁴Maleekkaan Gooftaa yeroo yerootti gadi bu'ee bishaanicha ni raasa ture; raafama bishaanichaatiin duubatti namni jalqabatti bishaan sana keessa seenu kamiyyuu dhukkuba cufa irraa ni fayya ture. ⁵Namichi waggaa soddonii

^x46 ykn *fayyaa dhabe*; ^y51 ykn *hojjattoomi*;

^z52 ykn *kalee*; ^a52 ykn *oowwii nafaa* ^b1 ykn

duubatti; ^c2 ykn *balbala/ buusaa/daasii*;

^d3 ykn *warri fayyaa hinqabne*

saddeeti dhukkubsate tokko bakka^f sana ture. ⁶Yesuusis yommuu isaa achi ciisu argee akka inni yeroo dheeraa haala kana keessa ture beeketti "ati fayyuu barbaaddaa?" jedhee gaafate.

⁷Dhukkubsataani sunis, "yaa Gooftaa, ani nama na gargaaree yommuu bishaanichi raafamutti haroo sana keessa na buusu hin qabu; yeroo ani seenuuf yaaluttis namni dhibiini^g na dursee seena" jedheen.

⁸Yesuusis, "ka'i! afata kee fudhadhuutii deemi!" jedheen. ⁹Namichis yeruma sana fayye; afata isaas fudhatee deeme.

Guyyaani sunis Sanbata ture. ¹⁰Yihuudonnis, namicha fayye sanaan, "Hardha sanbata; kanaaf afata kee baachuun siif hin eeyyamamu" jedhaniin.

¹¹Inni garuu, "namicha na fayyisettu 'afata kee fudhadhuu deemi' naan jedhe" jedheen.

¹²Isaanis, "namichi afata kee fudhadhuu deem siin jedhe sun eenyu?" jedhanii isa gaafatan.

¹³Sababii Yesuus achi hiiqee namoota bakka sanatti tuutta'an keessa seenee tureef namichi fayye sun eenyu akka isa fayyise hin beenne.

¹⁴Yesuusis ergasii namicha sana mana qulqullummaa keessatti argee, "ati kunoo amma fayyiteerta; rakkinni kana caalu akka sitti hin hindhufneef ammaan achi cubbuu

hin hojjatin" jedheen. ¹⁵Namichis dhaqee kan isa fayyise Yesuus akka ta'e Yihuudotatti hime.

Jireenna Ilmi Kennu

¹⁶Sababii inni guyyaa sanbataatiin waan kana hojjateef, Yihuudonni Yesuusin gaargalchaa^h turan. ¹⁷Yesuus garuu, "Abbaan kiyya hanga hardhaatti hojjachaa jira; anis hojjachaan jira" isaaniin jedhe. ¹⁸Seera Sanbataa cabsuu isaa qofa otoo hin ta'in sababii inni ofii isaa Waaqaan wal-qixxeessuudhaan Waaqni Abbaa kiyya jedheef Yihuudonni ittuma caalchisanii isa ajjeesuu barbaadan.

¹⁹Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "ani dhuguman isinitti hima; ilmi ufii isaatiin waan tokkollee hojjachuu hin danda'u; inni waanuma otoo abbaan isaa hojjatu argu qofa hojjachuu danda'a; sababiinsaa wanuma Abbaan hojjatu ilmii hojjataatii. ²⁰Abbaani ilma ni jaalataatii; waan hojjatu hundumas isatti ni argisiisa; akka isin maadeffattaniifis inni waan kana caaluuyyuu isatti ni argisiisa. ²¹Akkuma Abbaan warra du'an cufa du'aa kaasee, jireenya kennuuf ilmii akkasuma nama jaalatuuf jireenya ni kenna. ²²Abbaani eenyuttillee hin muru; murtii cufa garuu ilmatti kenneera;

^e3 ykn *nafii irratti du'e*; ^f5 ykn *fulaa*; ^g7 ykn *biraa*; ^h16 ykn *ariyachaa/baqachiisaa*

²³Kunis akka namni cufti akkuma Abbaaf ulfinna kennutti ilmaafis ulfinna kennuuf; namni ilmaaf ulfinna hin kennine, Abbaa isa ilma ergeefis ulfinna hin kennu.

²⁴"Ani dhuguman isinitti hima; namni dubbii kiyya dhagawu, isa na ergettis kan amanuⁱ hundi jireenna barabaraa qaba; isattis hin muramu; inni du'a jalaa gara jireenyaatti dabreera. ²⁵Ani dhuguman isinitti hima; yeroon warri du'an itti sagalee^j ilma Waaqayyoo dhagaayan tokko ni dhufa; ammumayyuu dhufeera; warri dhagayanis ni jiraatu. ²⁶Akkuma Abbaan ufii isaatiin jireenna qabu ilmisa akkasuma akka ufii isaatiin jireenna qabaatuuf isaaf kenneeraatii. ²⁷Sababii inni ilma Namaa ta'eefis akka inni murtii kennuuf Abbaani aangoo^k isaaf kenneera.

²⁸"Isa kana hin dinqifatinaa^l; yeroon warri awwaala keessa jiran cufti itti sagalee dhagayan tokko ni dhufaatii. ²⁹Warri waan dansaa hojjatan du'aa ka'iisa jireennaatiifi, warri waan hamaa hojjatan immoo du'aa ka'iisa murtiitiif awwaala keessaa ni ba'u. ³⁰Ani ofii kiyyaan waan tokkollee gochuu hin danda'u; ani akkuma dhagawutti nan murteessa; ani fedhii isa na ergee malee fedhii mataa kiyyaa waan hin raawwanneef murtiin kiyya qajeelaa dha.

Dhuga- Ba'iisa Waayee Yesuusi

³¹"Ani yoo waayee ofii kiyyaa dhugaa ba'e^m, dhuga-ba'iinsi kiyya dhugaa miti. ³²Garuu kan waayee kiyya dhugaa ba'u dhibiini jira; anis akka dhuga-ba'iinsi inni waayee kiyya kennu sun dhugaa ta'e beeka.

³³"Isin gara Yohaansiitti namoota ergitanii turtan; innis, dhugaa sanaaf, dhugaa bayeera. ³⁴Kunis ani dhuga-ba'iisa namaa nan fudhadha jechuu miti; Garuu akka isin fayyitaniif kana nan dubbadha. ³⁵Yohaannis ibsaa boba'ee ifa kennu ture; isinis yeroo xiqqoo ifa isaatti gammaduu barbaaddan.

³⁶"Ani garuu dhuga-ba'iisa dhugaa ba'iisa Yohaannisi sana caalu qaba; hujiini akka ani raawwadhuuf Abbaan natti kenne, kan ani ammayyuu hojjachaa jiru kun, akka Abbaan na erge mirkaneessaatii. ³⁷Abbaan koo inni na erges ofii isaatii waayee koo dhugaa ba'eera; isin takkumaa qoonqa isaa hin dhageenye; bifa isaas takkumaa hin argine. ³⁸Isin waan isa inni erge hin amaniniif dubbiin isaa isin keessa hin jiraatu. ³⁹Isin Kitaabota qulqulluudhaan jireenya barabaraa arganna

^l24 ykn *dhugeeffatu*; ^l25 ykn *qoonqoo/ qoonqa*; ^k27 ykn *guddinna*; ^l28 ykn *hin maadeffatinaa/hin ajaa'ibsiifatinaa*; ^m31 ykn *dhugeesse /rageesse*

jettanii waan yaaddaniif kitaabota sana qorattu; isaaniyyuu waayee kiyya dhugaa ba'u. ⁴⁰Isin garuu jireenya argachuuf gara kiyya dhufuu hin barbaaddan.

⁴¹"Ani nama irraa galata hin fudhadhu. ⁴²Garu akka isin jaalala Waaqayyoo of-keessaa hin qabne nan beeka. ⁴³Ani maqaa Abbaa kiyyaatiin dhufeera; isin garuu na hin simattan; otoo namni biraa maqaa ufiitiin dhufee garuu isa ni simattu. ⁴⁴Isin yoo wal-irraa ulfinna argattanii ulfinna isa Waaqa tokkicha biraa dhufu garuu hin barbaanne akkamitti amanuu danddeettu ree?"

⁴⁵"Waan ani Abbaa duratti isin himadhu hin se'inaa; kan isin himatu tokko jira; Innis Muusee isin abdattan sana. ⁴⁶Otoo Muusee amantanii, anas ni amantu ture; inni waayee kiyya barreesseetii. ⁴⁷Isin erga waan inni barreesse hin amanne dubbii kiyya immoo akkamitti amantu ree?"

Yesuus Nama Kuma Shani Sooruu Isaa

6:1-13 Kwf ⇒ Mat 14:13-21, Mar 6:32-44; Luq 9:10-17

6 Yesuus kana booddeⁿ gama galaana Galiilaa isa galaana Xibriyaadoosi jedhamuutti ce'e^o. ²Namoonni baay'eenis sababii milikkita^p inni warra dhukkubsatan^q fayyisuudhaan argisiise arganiif isa hordofan. ³Yesuus barattoota isaa waliin gaaratti ol-bahee

taa'e. ⁴Yeroo sana ayyaanni Yihuudotaa, faasikaan dhiyaateet ture.

⁵Yesuus isaa ol-fudhatee otoo namoonni hedduun gara isaa dhufanuu arge; Filiphosiinis, "namoota kanneeniif buddeena isaan nyaatan eessaa binna?" jedhe. ⁶Kanas Filiphosin qoruudhaaf jedhee gaafate; inni mataan isaa waan gochuu qabu beeka tureetii.

⁷Filiphosis deebisee, "akka tokkoon tokkoon isaanii xiqqoo xiqqoollee argataniif yoo buddeenni diinaarii dhibba lamaa bitamellee hin gawu" jedheen.

⁸Barattoota isaa keessaa tokko Indiriyaas, obboleessi Simoon Pheexiroosi akkana jedheen; ⁹"gurbaan buddeena garbuu shanii fi qurxummii lama qabu tokko as jira; garuu kun saba akkana baay'atu kana akkamitti gaha?"

¹⁰Yesuus, "namoota teessisaa" jedhe. Bakka^s sanas marga^t baayeettu ture; namoonnis ni tataa'an; Lakkoobsi isaaniis dhiira gara kuma shanii ture. ¹¹Yesuus eega buddeena sana fuudhee Waaqa galateeffatee booddee warra tataa'aniif hanga isaan barbaadan hire; qurxummii sanas akkasuma godhe.

¹²Innis eegii namoonni Nyaatanii quufanii booddee barattoota

ⁿ1 ykn *duubatti*; ^o1 ykn *taakke*; ^p2 ykn *malkata/milikkeeta*; ^q2 ykn *fayyaa hinqabne*; ⁵ ykn *ila*

isaatiin, "akka wonnii tokkoyyuu hin banneef hurraa'aa" hafe walitti qabaa" jedhe. ¹³Isaanis hurraa'aa buddeena garbuu shananii isa warra nyaatan irraa hafe sana gundoo kudhanii lama guutuu walitti qaban.

¹⁴Namoonnis Yommuu baasa Yesuus hojjate arganitti, "kun dhugumaanuu raajaa^v gara addunyaa dhufuuf jiru" jedhan. ¹⁵Yesuus akka namoonni sun dhufanii humnaan qabani mootii isa gochuu yaadan hubatee ammas kophaa isaa gaaratti jalaa miliqe.

Yesuus Bishaan Irra Deemuu Isaa
6:16-21 Kwf ⇒ Mat 14:22-33; Mar 6:47-51

¹⁶Yommuu lafti galgalooftetti barattoonni isaa gara galaanaatti gadi bu'an. ¹⁷Isaanis bidiruu^w yaabbatanii galaana irra gama Qifimaahomitti ce'uuf ka'an. Yeroon sun dukkana ture; Yesuus ammallee gara isaanii hin dhufne ture. ¹⁸Bubbeeni jabaani isaa waan bubbisaa tureef galaanichi ni raafame. ¹⁹Isaanis erga gara kiiloo meetira shanii yookaan ja'aa mooqanii^x booddee otoo Yesuus galaana irra deemaa, bidiruu sanatti dhiyaachaa jiruu argan; ni sodaatanis. ²⁰Inni garuu, "anumaatii hin sodaatinaa!" jedheen. ²¹Isaanis bidiruu irratti ol-isa fudhachuu barbaadan; garuu bidiruun sun yoosuma bakka dhaqaa turan sana gahe.

²²Guyyaa itti aanutti namoonni galaanicha gamatti hafanii turan akka bidiruun tokko qofti achi ture, akka barattoonni isaa kophaa isaanii deemaniifi akka Yesuus isaan waliin bidiruu hin yaabbatin hubatan. ²³Haa ta'uu malee bidiruuwwan dhibiin^y Xibriyaadoosii ka'anii bakka itti gooftaan Waaqa galateeffateefi, namoonnis itti buddeena nyaatan sana bira ga'aniiru. ²⁴Namoonni sunis akka Yesuus yookaan barattoonni isaa achi hin jirre, yommuu baranitti bidiruuwwan yaabbatanii Yesuus barbaaduuf Qifirnaahom dhaqan.

Yesuus Buddeena Jireennaa

²⁵Isaanis yommuu galaanicha gamatti isa arganitti, "yaa barsiisaa, ati yoom asi dhufte?" jedhanii isa gaafatan.

²⁶Yesuus akkana jedhee deebise; "ani dhuguman isinitti hima; isin waan milikkita argitaniif otoo hin ta'in, waan buddeena nyaattanii quuftaniif na barbaaddu. ²⁷Nyaata jireenna barabaraatiif jiraatu kan ilmi namaa inni Waaqni Abbaan chaappaa isaa isa irratti mallatteesse^z sun isinii kennuuf dadhabaa malee nyaata baduuf hin dadhabinaa.

^s10 ykn *fulaa*; ^t10 ykn *buuyyoo*; ^u12 ykn *caccabaa/hambaa*; ^v14 ykn *raaga*; ^w17 ykn *hoboloo*; ^x19 ykn *dhawatani/laaqanii*; ^y23 ykn *biraa/ibaa*; ^z27 ykn *irra kaaye*

²⁸Isaanis, "nu akka hujii Waaq-ayyoo hojjannuuf maal gochuu qamna?" jedhanii gaafatan.

²⁹Yesuusis, "isa inni ergetti amanuun keessan kuniyyuu hujii Waaqayyoo ti "jedhee deebiseef.

³⁰Kanaaf isaan akkana jedhanii isa gaafatan; "akka nu isa arginee si amannuuf, milikkita maalii argisiifta? Maal hojjattas? ³¹akka nyaataniif Samii irraa buddeena isaaniif kenne' jedhamee akkuma barreeffame, abbootiin keenya lafa onaatti^a mannaa nyaatan."

³²Yesuusis akkana jedheen; "ani dhuguman isinitti hima; kan samii irraa buddeena isinii kenne Muusee miti; kan samii irraa buddeena dhugaa isiniif kennu garuu Abbaa kiyya. ³³Buddeenni Waaqaa isa samii irraa gadi bu'ee, biyya lafaatiif jireenna kennu sanaatii."

³⁴Isaanis, "yaa gooftaa, yeroo cufa buddeena kana nuu kenni" jedhaniin.

³⁵Yesuusis akkana isaaniin jedhe; "buddeenni jireenyaa ana; namni gara kiyya dhufu matumaa^b hin beela'u; kan anatti amanus matumaa hin dheebotu. ³⁶Akkuma ani isinitti hime isin na argitaniirtu; garuu ammumayyuu hin amantan.

³⁷Kan Abbaan naa kennu marti gara kiyya ni dhufa; anis kan gara kiyya dhufu of irraa hin ari'u. ³⁸Ani fedhii isa na erge sanaa raawwachuuf^c malee,

fedhii ufii kiyyaa raawwachuuf samii irraa gad hin bunee.

³⁹Fedhiin isa na ergees akka ani warra inni natti kenne hunda guyyaa dhumaatti du'aa kaasuuf malee akka ani isaan keessaa tokkollee balleessuufii miti. ⁴⁰Fedhiin Abbaa kiyyaas akka namni ilma ilaalee isatti amanu cufti jireenna barabaraa qabaatuuf; anis guyyaa dhumaatti du'aa isa nan kaasa."

⁴¹Kanaaf Yihuudonni sababii inni, "ani buddeena samii irraa gadi bu'ee dha" jedheef isatti gungumuu jalqaban. ⁴²Isaanis; "kun Yesuus isa nu abbaa isaatii fi haadha isaa beenu ilma Yooseefi sanaa mitii? Yoos akkamitti, 'ani samii irraa gadi bu'e' jedha ree?" jedhan.

⁴³Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "walitti hin gunguminaa.

⁴⁴Abbaani na erge sun isa harkisuu baannaan namni kamiyyuu gara kiyya dhufuu hin danda'u; anis guyyaa dhumaatti du'aa isa nan kaasa. ⁴⁵Raagota keessatti, 'isaan cufti warra Waaqa irraa baratan nita'u' jedhamee barreeffameera. Namni Abbaa irraa dhaga'ee fi kan isa irraa barate cufti gara kiyya ni dhufa. ⁴⁶Isa Waaqa biraa dhufe sana malee namni tokkoyyuu Abbaa hin argine;

^a31 ykn *alootti*; ^b35 ykn *akkanallee jedhee*; ^c38 ykn *guutuuf*

Isa qofattu Abbaa arge. ⁴⁷Ani dhuguman isinitti hima; kan amanu martinuu jireenya barabaraa qaba. ⁴⁸Buddeenni jireennaa ana. ⁴⁹Abbootiini keessan lafa aloo keessatti mannaa nyaatan; garuu ni du'an. ⁵⁰Buddeenni samii irraa gadi bu'e garuu isa kana; namni isa nyaatu matumaa hin du'u. ⁵¹Buddeenni jiraataan samii irraa bu'e ana. Namni kamiyyuu yoo buddeena kana irraa nyaate barabaraan ni jiraata. Buddeeni ani jireenya biyya lafaatiif kennus foon kiyya."

⁵²Yihuudonnis, "Namichi kun akkamitti akka nu nyaannuuf foon isaa nuu kennuu danda'a?" jedhanii waliin morman.

⁵³Yesuusis akkana jedheen; "ani dhuguman isinitti hima; isin foon Ilma Namaa nyaachuu baannaan, dhiiga isaas dhuguu baannaan ufii keessanii jireenya hin qabdan. ⁵⁴Namni Foon kiyya nyaatuu fi dhiiga kiyya dhugu hundi jireenna barabaraa qaba. Anis guyyaa dhumaatti du'aa isa nan kaasa. ⁵⁵Foon kiyya nyaata dhugaatii; dhiigni kiyyas dhugaatii dhugaati. ⁵⁶Namni Foon kiyya nyaatuu fi dhiiga kiyya dhugu cufti na keessa jiraata; anis isa keessa nan jiraadha. ⁵⁷Akkuma Abbaan jiraataan na ergee, anis sababii Abbaatiin jiraadhu sana, namni na nyaatus sababii kiyyaan ni jiraata. ⁵⁸Buddeenni samii irraa

bu'e isa kana; innis kan akka mannaa Abbootiin keessan nyaatanii du'an sanaatii miti; namni buddeena kana nyaatu garuu barabaraan ni jiraata." ⁵⁹Innis Qifirmaahomitti otoo mana sagadaa keessatti barsiisaa jiruu waan kana dubbate.

Barattooni Baay'een Yesuusis Dhiisanii Baqachuu Isaanii

⁶⁰Barattoota isaa keessaa baay'eeni yommuu waan kana dhagayanitti, "barsiisni kun cimaa dha; eenyuttu fudhachuu danda'a?" jedhan.

⁶¹Yesuusis akka barattooni isaa waayee waan kanaa gunguman hubatee akkana jedheen; "kun isin gufachiisaa ree? ⁶²Yoos yoo ilmi namaa bakka duri turetti otoo ol-ba'uu argitan akkam ta'inna ree? ⁶³Kan jireenna kennu Hafuura^d; Foon faayidaa hin qabu; Dubbiin ani isinitti dubbadhe Hafuura; jireennas. ⁶⁴Isin keessas warri hin amanne tokko tokko jiru." Yesuus jalqabumaa kaasee isaan keessaa eennu akka hin amaniniifi eennu akka dabarsee isa kennu ni beeka turetii. ⁶⁵Innis ittuma fufee, "sababiin ani 'yoo Abbaa biraa isaaf kenname malee namni tokkolleen gara kiyya dhufuu hin danda'u' isiniin jedheefis kanuma" jedhe.

^d63 ykn *Ayyaana*

⁶⁶Kana booddees barattoota isaa keessaa baay'eeni duubatti deebi'an; eegasiis isa wajjiin hin deemne.

⁶⁷Yesuus warra kudhanii lamaanii, "isiin deemu barbaadduu?" jedhe.

⁶⁸Simoon Pheexiroosis akkana jedhee deebise; "yaa gooftaa, gara eenyuu dhaqnaa? ati dubbii jireenya barabaraa qabdaa. ⁶⁹Nu akka ati Kiristoos, ilma Waaqa jiraataa taate ni amanna; ni beennas."

⁷⁰Yesuus deebisee, "ani kudhanii lamaan keessaniyyuu filadheeraa mitii? Isin keessaa inni tokko garuu Daabiloos" jedhe. ⁷¹Innis waayee Yihuudaa ilma Simoon Asqorootichaa dubbate; Yihuudaani warra kudhanii lamaan keessaa tokko ta'us Yesuusin dabarsee kennuuf jiraatii?

Yesuus Ayyaana Daasii Irratti Argamuu Isaa

7 Kana boodde^e Yesuus Galiilaa keessa dedeebi'aa ture; sababii Yihuudonni isa ajjeesuu barbaadaniif inni Yihuudaa keessa hin dedeebine. ²Ayyaanni daasii^f Yihuudotaa dhiyaatee ture. ³Obboleeyyan isaas akkana jedhaniin; "akka barattoonni kee waan ati hojjatu arganiif ka'iitii Yihuudaa dhaqi. ⁴Namni otoo Muldhinnatti beekamuu barbaadduu dhossaatti waa hojjatu hin jiruutii; Atis sababii waan kana hojjattuuf

addunyaatti of-muldhisi." ⁵Obboleeyyan isaalleen isatti hin amanne^g tureetii.

⁶Yesuus akkana jedheen; "yeroon kiyya ammallee hin geenne; isiniif garuu yeroon cufti mijaawaadha.

⁷Addunyaan isin jibbuu hin danda'u; ani garuu akka hujiin isaa hamaa ta'e waan itti dhugeessuuf na jibba. ⁸Isin ufii keessanii gara ayyaana^h sanaa dhaqaa; ani garuu waan yeroon kiyya ammallee hin ga'iniif gara ayyaanichaatti ol hin bawu." ⁹Innis waan kana isaanitti dubbatee Galiilaatti hafe.

¹⁰Garuu erga obboleeyyan isaa gara ayyaanichaatti ol ba'anii booddee innis otoo muldhinnaan hin ta'in dhossaan ol-ba'e. ¹¹Yihuudonnis ayyaanicha irratti, "namichi sun eessa jira?" jedhanii gaafachaa isa barbaadaa turan.

¹²Namoota jidduuttis waayee isaa gungummii guddaattu ture; namoonni tokko tokko, "inni nama gaarii dha" jedhan.

Warri kaan immoo, "akkasii miti; inni karaa irraa nama jallisa" jedhan.¹³Garuu waan Yihuudota sodaataniif namni tokkolleeni muldhinnaan waayee isaa hin dubbanne.

Yesuus Ayyaana Yihuudotaa Irratti Barsiisuu Isaa

¹⁴Gara walakkaa ayyaanichaattis

^e1 ykn duubatti; ^f2 ykn hoosaa; ^g5 ykn hin dhugeeffanne; ^h8 ykn jila

Yesuus mana qulqullummaa seenee barsiisuu jalqabe. ¹⁵Yihuudonnis, dinqifataniⁱ, "namichi kun akkamitti otoo hin baratin beekumsa akkanaa qabaate?" jedhan.

¹⁶Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "barsiisni kiyya kan isa na ergee ti malee kiyyaa miti. ¹⁷Namni fedhii Waaqayyoo raawwachu^j barbaadu martinuu barsiisni kun Waaqa biraa dhufuu fi dhufuu baachuu isaa yookaan ani ofuma kiyyaan dubbachuu fi dubbachuu baachuu kiyya ni beeka. ¹⁸Namni ufuma isaatiin dubbatu inni ufuma isaatii ulfinna argachuu barbaada; namni ulfinna kan isa erge sanaa barbaadu garuu inni nama dhugaa ti; sobnis isa keessa hin jiru. ¹⁹Muuseen seera isinii kenneeraa mitii ? Isin keessaa garuu namni tokkoyyuu seera sana hin eegu; isin maaliif na ajjeesuu barbaaddu?"

²⁰Jarris deebisanii, "jinniittu si keessa jira; eenyuttu si ajjeesuu barbaada?" jedhaniin.

²¹Yesuusis deebisee akkana jedheen; "ani hujii baasaa tokko hojjannaan hundi keessan ajaa'ibsiifattan. ²²Muuseeni seera gadoomaa^k isinii kenne; gadooma garuu abbootiittu jalqabe malee Muusee miti; isinis guyyaa Sanbataa nama gadoomsitu. ²³Akka seerri Muusee hin cabneef eega namni tokko guyyaa Sanbataatiin gadoomuu danda'ee, isin maaliif sababii ani guyyaa sanbataatiin nafa namaa

guutuu fayyiseef jettanii natti aartu? ²⁴Murtii qajeelaa kennaa malee, bifa qofa ilaaltanii hin murteessinaa."

Yesuus Kun Kiristoos Moo?

²⁵Kanaaf namoota Yerusaalemii keessaa tokko tokko akkana jedhan; "inni kun namicha isaan ajjeesuuf barbaadan sanaa mitii?

²⁶Kunoo inni ifatti ba'ee dubbata; isaanis womaa isaan hin jenne; Abbootiin aangoo^l akka inni Kiristoos ta'e sirriitti^m beekaniiruu laata? ²⁷Ta'us namichi kun nama eessaa akka ta'e nu beenna. Kiristoos yommuu dhufutti garuu inni eessaa akka dhufu namni tokkolleen hin beeku."

²⁸Yommuu Yesuus otoo mana qulqullummaa keessatti barsiisuu sagaleeⁿ isaa ol-fudhatee akkana jedhe; "isin na beettu; akka ani eessaa dhufes beettu; ani ufii kiyyaan hin dhufne; inni na erge sun dhuga-qabeessa; isin garuu isa hin beettan. ²⁹Ani garuu isa biraa dhufe; isattu na erges; kanaafis ani isa beeka."

³⁰Kanaaf isa qabuu barbaadan; garuu waan yeroon isaa hin ga'iniif namni tokkolleen harkaan isa hin tuqne. ³¹Ta'us namoonni baay'een isatti amanan; isaanis,

ⁱ15 ykn *maadeffatanii /ajaa'ibsiifatanii*;
^j17 ykn *guutuu*; ^k22 ykn *dhagna qabaa/ qabaan- qabaa*; ^l26 ykn *jabeemaa*; ^m26 ykn akkuma dansaa; ⁿ28 ykn *qoonqoo/ qoonqa*

"Kiristoos yommuu dhufutti mili-kkita^o namichi kun argisiise caalu ni argisiisaa laata?" jedhan.

³²Fariisonnis otoo namoonni waayee isaa waan akkanaa gung-umanuu dhagayan. Luboonni hangafoonnii^p fi Fariisonni Yesuus qabsiisuuf eegdota mana qulqullummaa ergan.

³³Yesuusis akkana jedheen; "Ani yeroo gabaabaa isin waliin jira; kana booddee gara isa na erge sanaa nan dhaqa. ³⁴Isinis na barbaaddu; garuu na hin argattan; bakka^q ani jirus dhufuu hin dandeettan."

³⁵Yihuudonnis akkana waliin jedhan; "namichi kun akka nu isa hin argineef eessa dhaquu yaade laata? gara saba keenna warra Giriikota keessa faffaca'anii dhaqee Giriikota barsiisuu barbaade moo? ³⁶Isin na barbaaddu; garuu na hin argattan; bakka ani jirus dhufuu hin dandeettan' jechuun isaas maal jechuu isaa tii?"

³⁷Guyyaa ayyaanichi itti raawwatu, guyyaa guddaa sana, Yesuus ka'ee dhaabatee qoonqa guddaan akkana jedhe; "eenyulleen yoo dheebote, gara kiyya dhufee haa dhuguu.

³⁸Akkuma Kitaabni jedhe nama natti amanu cufa bisaan jireenyaattu garaa isaa keessaa burqa." ³⁹Kunis waayee Hafuura Qulqulluu kan warri isatti amanan argachuuf jirani dubbachuu isaa ti; sababii

Yesuus ammallee ulfinna hin argatiniif Hafuuri Qulqulluun hanga yeroo sanaatti hin kennamne tureetii.

⁴⁰Namoota sana keessaa tokko tokko yommuu dubbii kana dhagayanitti, "kun dhugumaanuu raagicha^s" jedhan.

⁴¹Warri kaan^t immoo, "inni Kiristoos" jedhan.

Namoonni kaanis akkana jedhan; "Kiristoos Galiilaadhaa dhufaa? ⁴²Akka Kiristoos sanyii Daawiti keessaa dhalatuu fi akka inni magaalaa^a Daawiti Beetliheemii dhufu Kitaabni ni dubbataa mitii?" ⁴³Kanaafis waayee isaa irratti garaagarummaan isaan jidduutti uumame. ⁴⁴Isaan keessaas tokko tokko isa qabuu barbaadan; garuu namni tokkoyyuu harkaan isa hin tuqne.

Amanuu Diduu Dura-Bu'oota Yihuudotaa

⁴⁵ Kana booddee eegdonni sun gara luboota hangafaatii fi gara Fariisotaatti deebi'an; isaanis, "maaliif isa fiddanii hin dhufne?" jedhanii eegdota sana gaafatan.

⁴⁶Eegdonnis, "namni tokkoyyuu akka namicha kanaatti dubbatee hin beeku" jedhanii deebisan.

⁴⁷Fariisonnis deebisanii akkana

^o31 ykn *malkata/milikkeeta* ; ^p32 ykn *qaallolee gugurdo*; ^q34 ykn *fulaa*; ^r39 ykn *Ayyaana Woyyuu*; ^s40 ykn *raajicha*; ^t41 ykn *kuuwwan*; ^a42 ykn *dira*

jedhan, "isiin ni gowwoomse jechuu dha? ⁴⁸Abbootii aangoo keessaa yookaan Fariisota keessaa namni tokkolleen isatti amaneeraa? ⁴⁹Sabni seera hin beenne kun garuu abaaramaa dha."

⁵⁰"Niqoodimoos inni duraan Yesuus bira dhaqee fi isaan keessaas tokko ta'e sun akkana isaaniiin jedhe; ⁵¹"Seerri keenna otoo isa irraa hin dhagayin, waan inni hojjates otoo hin beekin nama tokkotti ni muraa?"

⁵²Isaanis, "atis nama Galiilaatii? akka Raajaani Galiilaadhaa hin kaane qoradhuu bira ga'i" jedhaniin.

⁵³Kana booddee isaan martinuu gara mana ufiitti galan.

Dubartii Ejja Irratti Qabamte

8 Yesuus garuu gara gaara ejersaa dhaqe. ²Ganama bariis deebi'ee mana qulqullummaa dhufe; innis namni hundumtuu isa biratti walitti qabamnaa isaani barsiisuuf taa'e. ³Barsiisonni seeraatii fi Fariisonni dubartii ejja^v irratti qabamte tokko fidan; jidduu isaaniis dhaabachiisani, ⁴Yesuusiin akkana jedhan; "yaa barsiisaa, dubartiin tun ejja irratti qabamte; ⁵Muuseeni seera keessatti akka dubartoonni akkanaa dhagaan tumaman nu ajajeera; ati waayee isii maal jettaa? ⁶Isaanis waan ittiin isa himatan argachuuf jedhanii isa qoruuf waan kana gaafatan.

Yesuus garuu gadi jedhee quba isaatiin lafa irratti barreessuu jalqabe. ⁷Isaanis ittuma fufanii isa gaafannaan ol jedhee, "isiin keessaa namni cubbuu hin qabne yoo jiraate duraan dursee dhagaa isiitti haa darbatuu" jedheen. ⁸Ammas gadi jedhee lafa irratti barreesse.

⁹Isaanis yommuu kana dhaga'anitti maanguddootaa jalqabani tokko tokkoon ba'anii sokkan; Yesuus dubartittii fuula isaa dura dhaabatte waliin kophaa^w hafe. ¹⁰Yesuusiis ol-jedhee, "dubartinana, warri si himatan meerree^x? Namni tokkolleeni sitti hin murree?" jedheen.

¹¹Isiin, "yaa Gooftaa, namni tokkolleen natti hinmurre" jetteen.

Yesuusiis, "anis sitti hin muruu deemi; garuu deebitee cubbuu hin hojjatin" jedheen.

Yesuus ifa addunyaati

¹²Yesuus ammas, "ani ifa biyya lafaa ti; namni na hordofu cufti ifa jireenyaa qabaata malee dukkana keessa hinjiraatu^y" jedhee isaanitti dubbate.

¹³Fariisonnis, "ati waayee mataa keetii dhugaa baata^z; dhugaa-ba'iinsi kee immoo dhugaa miti" jedhaniin.

¹⁴Yesuusiis akkana jedhee deebise;

^v3 ykn *niitti hawadii*; ^w9 ykn *wojja isaa*;

^x10 ykn *meeti ree*; ^y12 ykn *hindeddeebi'u*;

^z13 ykn *dhugeessita/rageessita*

"ani yoo ofii kiyyaaf dhugaa ba'ellee ani akkan eessaa dhufee fi akkan garamitti deemu waan beekuuf dhuga ba'iinsi kiyya dhugaa dha. Isin garuu akka ani eessaa dhufee yookaan akka ani garamitti deemu hin beettan. ¹⁵Isin akka fooniitti murteessitu; ani nama tokkottillee hin muru. ¹⁶Garuu ani yoo murellee murtiin kiyya dhugaa dha; kan murus na qofaa miti; inni na erge sun na waliin jiraatii. ¹⁷Dhuga-ba'iisni nama lamaa akka fudhatamaa ta'e seera keessan keessatti barreeffameera. ¹⁸Ani ufii kiyyaaf dhugaa nan ba'a; Abbaani na erges waayee kiyya dhugaa ba'a."

¹⁹Isaanis, "Abbaan kee eessa jira?" jedhanii isa gaafatan.

Yesuus immoo deebisee, "Isin anas Abbaa kiyyas hin beettan; otoo na beettanii, Abbaa kiyyas ni beettu turtan" jedhe. ²⁰Yesuus otoo mana qulqullummaa keessatti, kutaa buusiin itti kuufamu keessatti barsiisaa jiruu dubbii kana dubbate. Garuu waan Yerooni isaa hin ga'iniif namni tokkoyyuu isa hin qabne.

²¹Yesuus ammas, "ani nan deema; isinis na barbaaddu; cubbuu keessaniinis ni duutu. Isin bakka^a ani dhaqu dhufuu hin dandeessan" isaaniin jedheen.

²²Yihuudonnis, "Isin bakka ani dhaqu dhufuu hin dandeessan"

jechuuni isaa uf ajjeesuuf ta'innaa?" jedhan.

²³Innis ittuma fufee akkana jedhe; "isin kan gadii ti; ani kan olii ti. Isin kan addunyaa kanaati; ani ammoo kan addunyaa kanaatii miti. ²⁴Isin akka cubbuu keessaniin duutan ani isinitti himeera; isin yoo ani isa ta'uu kiyyas hin amanne^b, dhugumaanuu cubbuu keessaniin ni duutu."

²⁵Isaanis, "ati eennu?" jedhanii isa gaafatan.

Yesuus ammoo akkana jedhee deebise; "ani isuma jalqabaa kaasee isinitti dubbachaa turee dha. ²⁶Ani waayee keessan waan jedhuu fi waan muru baay'een qaba. Garuu inni na erge dhugaa-qabeessa; anis waan isa irraa dhagaye addunyaatti nan hima."

²⁷Isaan garuu akka inni waayee Abbaa isaanitti himaa ture hin hubanne. ²⁸Kanaaf Yesuus akkana isaaniin jedhe; "yommuu ilma namaa ol-fuutanitti akka ani isa ta'e, waanuma Abbaan na barsiise dubbadha malee akka ani ufii kiyyaan womaa hin hojjannes ni beettu. ²⁹Inni na erge na wajjiin jira; sababii ani yeroo hunda waan isa gammachiisu hojjadhuuf inni kophaa kiyya na hin dhiifne."

³⁰Akkuma inni kana dubbateenis, namoonni hedduuni isatti aman.

Ijoollee Abrahaami

³¹Yesuus Yihuudota isatti

^a21 ykn *fulaa*; ^b24 ykn *hin dhugeeffanne*

amananiin akkana jedhe; "yoo dubbii kiyatti cintan isin dhuguma barattoota kiyya; ³²Dhugaas ni beettu; dhugaanis bilisa isin baasa^c."

³³Isaanis, "nu sanyii Abrahaamiiti, nu eenyumaafuu takkaa garba hin taane; yoos akkamitti bilisa baatu nuun jetta ree?" jedhaniin.

³⁴Yesuusis deebisee akkana jedhe; "ani dhuguman isinitti hima; namni cubbuu hojjatu marti garba cubbuu ti. ³⁵Garbi barabaraan mana hin jiraatu; ilmi garuu barabaraan ni jiraata. ³⁶Kanaaf yoo ilmi bilisa isin baase, isin dhugumayyuu bilisa ni baatu. ³⁷Isin sanyii Abrahaami ta'uu keessan ani beeka; garuu sababii dubbiin kiyya isin keessatti bakka hin qabneef na ajjeesuu barbaaddu. ³⁸Ani waan Abbaa kiyya biratti arge dubbadha; isinis waanuma abbaa keessan irraa dhageettan hojjattu."

³⁹Isaanis, "abbaan keenya Abrahaam" jedhan.

Yesuus ammoo akkana jedhe, "otoo ijoollee Abrahaami taatanii, hujii Abrahaam hojjate ni hojjattu turtan. ⁴⁰Isin garuu ana nama dhugaa Waaqa irraa dhagaye isinitti hime ajjeesuu barbaaddu; Abrahaam waan akkasii hin hojjanne. ⁴¹Isin waan abbaan keessan hojjate hojjattu."

Isaanis, "nu ejaan hin dhalanne; abbaa tokkicha qabna; innis Waaqa." jedhaniin.

Ijoollee Daabiloosi

⁴²Yesuusis akkana isaaniin jedhe; "otoo waaqni abbaa keessan ta'ee na jaalattu turtan; ani Waaqa keessaa bahee dhufetii; isattu na erge malee ani ofii kiyyaan hin dhufne. ⁴³Wonni ani dubbadhu maaliif isinii hin galu? Sababiin isaas waan isin waan ani jedhu dhagawuu hin dandeenneef. ⁴⁴Isin ijoollee abbaa keessanii ijoollee daabiloosiiti; fedhiin keessanis hawwii abbaa keessanii raawwachu dha. Inni jalqabumaa kaasee nama ajjeesaa ture; waan dhugaan isa keessa hin jirreef inni dhugaa keessa hin jiraatu. Inni kijibaafi^d abbaa kijibaa waan ta'eef yommuu kijiba dubbatutti ofuma keessaa fuudhee dubbata. ⁴⁵Isin garuu waan ani dhugaa dubbadhuuf nan hin amantan. ⁴⁶Isin keessaa namni cubbuun na himatu eennu? Eegii ani dhugaa dubbadhe isin maaliif na hin amanne? ⁴⁷Namni nama Waaqaa ta'e dubbii Waaqaa ni dhagaya; isin garuu waan kan Waaqaa hin ta'iniif hin dhageessan."

Yesuusiiifi Abrahaam

⁴⁸Yihuudonnis deebisanii, "ati nama Samaariyaa ti; jinniittu si keessa jira jechuun keenya sirrii miti?" jedhaniin.

⁴⁹Yesuus ammoo akkana jedhe;

^c32 ykn *isan balchoomsiti*

"jinniin na keessa hin jiru; ani Abbaa kiyyaaf ulfinna nankenna; isin garuu ulfinna naa hin kennitan. ⁵⁰Ani ulfinna mataa kiyyaa hin barbaadu; garuu kan ulfinna barbaadu tokko jira, innis Abbaa murtii ti. ⁵¹Ani dhuguman isinitti hima; eennulleen yoo dubbii kiyya eege matumaa^e du'a hin argu."

⁵²Yihuudonnis akkana jedhaniin; "akka jinniin si keessa jiru nu amma barreera. Abrahaam du'eera; raajonnis^f du'aniiru; ati garuu, 'eennulleen yoo dubbii kiyya eege matumaa du'a hin dhandhamu' jetta. ⁵³Ati abbaa keenya Abrahaam caalta moo? inni du'eera; raajonnis du'aniiru; egaa ati eenyu ofiin jetta ree?"

⁵⁴Yesuus akkana jedhee deebise; "ani yoo ufii kiyyaaf ulfinna kenne, ulfinni kiyya faayidaa hin qabu; kan ulfinna naa kennu Abbaa kiyya isuma isin Waaqa keenna jettaniin sanaa dha. ⁵⁵Yoo isin isa beekuu baattanillee ani isa beeka. Otoo ani isa hin beeku jedhee akkuma keessan sobduu nan ta'a ture. Ani garuu isa beeka; dubbii isaas nan eega. ⁵⁶Abbaan keessan Abrahaam guyyaa kiyya arguuf gammadee ture; innis ni arge; ni gammades."

⁵⁷Yihuudonnis, "umriin kee waggaa shantamallee hinguunne; yoos ati akkamitti Abrahaamin argeera jetta ree?" jedhaniin.

⁵⁸Yesuus, "otoo Abrahaam hin dhalatiniyyuu ani anuma isaaniin" jedhe. ⁵⁹Isaanis yeruma sana isa dhawuuf jedhanii dhagaa guurratan; Yesuus garuu dhokatee mana qulqullummaatii ba'ee sokke.

Yesuus Namicha Jaamaa Tokko Fayyisuu Isaa

9 Yesuus otoo dabruu namicha dhalootuma isaatii jalqabee jaamaa ture tokko arge. ²Barattoonni isaas, "yaa barsiisaa, namichi kun akka jaamaa ta'ee dhalatuuf eenyuttu cubbuu hojjate? isa moo abbaa fi haadha isaa ti?" jedhanii isa gaafatan.

³Yesuus akkana jedhee deebise; "akka hujii Waaqaa jireenya isaa keessatti muldhatuuf malee inni yookaan abbaa fi haati isaa cubbuu hojjataniitii miti. ⁴Otoo guyyaa ta'ee jiruu hujii isa na ergee hojjachuu qabna; halkan namni tokkoyyuu itti hojjachuu hin dandeenne ni dhufa. ⁵Ani hanga addunyaa irra jirutti ani ifa addunyaati."

⁶Innis erga kana jedhee booddee^g lafatti tufee biyyee jiise; biyyee jiise sanas ija^h namichaa dibe. ⁷Innis namicha sanaan, "dhaqiitii haroo Saliih-omiitti dhiqadhu" jedhe. Saliihom jechuuni kan ergame jechuu dha.

^a44 ykn dharaafi /sobaafi; ^e51 ykn akkanallee jedhee; ^f52 ykn raagotii; ^g6 ykn duubatti; ^h6 ykn ila

Namichis dhaqee dhiqate; argaasⁱ deebi'ee dhufe.

⁸Olloonna isaatii fi namoonni duraan otoo inni kadhatuu argan, "namichi kun isuma taa'ee kadhachaa ture sanaa mitii?" jedhan. ⁹Namoonni tokko tokko, "eeyee! isa" jedhan.

kaan^j immoo, "lakki^k, isa fakkaata malee" jedhan.

Inni garuu, "namichi sun anuma" jedhe.

¹⁰Jarris, "ijji kee akkamitti baname ree?" jedhaniin.

¹¹Innis deebisee, "namichi Yesuus jedhamu tokko biyyee jiisee ija koo dibee, 'gara haroo Saliihomi dhaqiitii dhiqadhu' naan jedhe; anis dhaqee dhiqadhe; arguus nan danda'e."

¹²Isaanis, "namichi sun eessa jira?" jedhanii isa gaafatan.

Innis, "ani hin beeku" jedheen.

Fariisonni Waayee Fayyuu Namichaa Qorachuu Isaanii

¹³Isaanis namicha duri jaamaa ture sana Fariisotatti geessan.

¹⁴Guyyaan itti Yesuus biyyee jiisee ija namichaa bane Sanbata ture. ¹⁵Fariisonni ammas namichi akkamitti akka arguu danda'e isa gaafatan; namichis, "Inni biyyee jiisee ija koo dibe; anis nan dhiqadhe; nan arges" jedheen.

¹⁶Fariisota keessaas tokko tokko, "namichi kun waan Sanbata hin eegneef^l, inni Waaqa biraa hin dhufne" jedhan.

Warri kaan garuu, "cubbamaan tokko akkamitti baasa akkanaa hojjachuu danda'a?" jedhan. Garaagarummaan isaan jidduutti uumame.

¹⁷Kanaaf ammas gara namicha jaamaa ture sanaatti deebi'anii, "waayee namicha ija kee sii bane sanaa maal jetta?" jedhaniin.

Namichis deebisee, "inni raaga^m" jedhe.

¹⁸Yihuudonnis hanga abbaa fi haadha namicha agartuu isaa argate sanaa waamanitti akka inni jaamaa turee fi akka inni agartuu isaa argate ammallee hin amanneⁿ. ¹⁹Isaanis, "inni kun ilma keessan isuma isin jaamaa ta'ee dhalate jettan sanaa? Yoos amma immoo akkamitti arguu danda'e ree?" jedhanii gaafatan.

²⁰Abbaa fi haati namichaas deebisanii akkana jedhan; "akka inni ilma keenna ta'ee fi akka jaamaa ta'ee dhalate ni beenna.

²¹Garuu amma akkamitti arguu akka danda'e yookiin ija isaa eenyu akka baneef nu hin beennu. Inni nama guddaa dha; waayee mataa isaa dubbachuu ni danda'a; isuma gaafadhaa." ²²Abbaa fi haati isaa sababii Yihuudota sodaataniif waan kana jedhan. Namni Kamiyyuu Yesuus inni Masiihicha jedhee yoo dhugesse^o

ⁱ7 ykn *ilaalaa*; ^j9 ykn *kuuwwan*; ^k9 ykn *hiyyoo*; ^l16 ykn *hinkabajneef*; ^m17 ykn *raajaadha*; ⁿ18 ykn *hindhugeeffanne*; ^o22 ykn *rageesse/dhugaa-ba'e*

akka mana sagadaa keessaa ari'amu Yihuudonni duraan dursanii murteessanii turaniitii. ²³Kanaaf abbaa fi haatii isaa, "inni nama guddaadha; isuma gaafadhaa" jedhan.

²⁴Isaanis yeroo lammaffaa namicha jaamaa ture sana waamanii "Waaqayyoof ulfinna kenni; namichi kun cubbamaa ta'uu isaa nu ni beenna" jedhaniin.

²⁵Innis, "cubbamaa ta'uu fi ta'uu baachuu isaa ani hin beeku; ani waan tokko qofa beeka; ani jaamaa ture; amma garuu nan arga" jedhee deebise.

²⁶Isaanis, "maal sii godhe? ija kees akkamitti sii bane?" jedhanii isa gaafatan.

²⁷Inni ammoo, "ani kanaan dura isinitti himeera; isinis hin dhageenye; ammas maaliif dhagawuu barbaaddu? isinis barattoota isaa ta'uu barbaaddu?"

²⁸Isaanis akkana jedhanii isa arrabsan; "barataan namicha kanaa si'i! Nu barattoota Muuseetti. ²⁹Akka Waaqni Muuseetti dubbate nu beenna; namichi kun garuu eessaa akka dhufeyyuu hin beenu."

³⁰Namichis deebisee akkana jedhe; "inni eessaa akka dhufe wallaaluun keessan waan nama dinguu^p dha; kan ija kiyya naa bane garuu isuma. ³¹Waaqayyo, nama isa sodaatuu fi nama fedhii isaa raawwatu^q dhagaya malee, akka

cubbamtoota hindhageenye ni beenna. ³²Eennulleen ija nama jaamaa ta'ee dhalate tokkoo akka bane uumama addunyaatii jalqabee dhagayamee hin beeku. ³³Namichi kun otoo Waaqa biraa dhufuu baatee womaa gochuu hin danda'u ture.

³⁴Isaanis deebisanii, "ati kan guutummaatti cubbuun dhalatte, sittu nu barsiisaa?" jedhaniin; gadis isa baasan.

Jaamummaa Hafuuraa

³⁵Yesuusi akka isaan gadi isa baasan dhagaye; yommuu isa argettis, "ati ilma namaatti ni amantaa?" jedheen.

³⁶Namichis, "yaa gooftaa, akka ani isatti amanuuf inni eennu?" jedhe.

³⁷Yesuusi, "ati amma isa argiteerta; inni si waliin haasa'aa jiru isuma" jedheen.

³⁸Namichi sunis, "Yaa Gooftaa, nan amana" jedhe; ni sagadeefis.

³⁹Yesuusi ammoo, "warri jaamaani akka arganiif, warri argan immoo akka jaamaniif ani murtiif gara addunyaa kanaa dhufeera" jedhe.

⁴⁰Fariisota isa wajjiin turan keessaa tokko tokko waan kana jechuu isaa dhagayanii, "nus jaamotaa ree?" jedhanii gaafatan.

⁴¹Yesuusi, "otoo jaamota taatanii cubbuu hin qabdan turtan; isin

^p30 ykn *ajaa'ibsiisu /maadeffachiisu;*

^q31 ykn *guutu*

garuu waan, 'ni argina' jettaniif cubbuun keessan ni jiraata" jedheen.

Tissituu Fi Hoolota Isaa

10"ani dhuguman isinitti hima; namni balbalaan moonaa hoolotaa^r hin seennee, garuu karaa dhibiin^s yaabbatee seenu kamiyyuu hattuu fi saamtuu dha. ²Namni balbalaan seenu immoo tissituu hoolotaa ti. ³Egduun balbalaas isaaf bana; hoolonnis sagalee^t isaa dhagawu; innis hoolota isaa maqaa maqaan waamee gadi yaasa. ⁴Erga warra kan isaa ta'an hunda gadi yaaseen duubatti isaan dura deema. Hoolonni isaas waan sagalee isaa beekaniif isa faana bu'u. ⁵Nama kaan garuu ni baqatu malee faana hin bu'an; sagalee nama kaanii hin beekaniitii." ⁶Yesuus fakkeenya kana isaanitti hime; isaan garuu akka inni maal isaanitti himaa ture hin hubanne.

⁷Kanaaf Yesuus ammas akkana jedheen; "dhuguman isinitti hima; ani balbala hoolotaa ti. ⁸Warri na dura dhufan marti hattootaa fi saamtota; hoolonni garuu isaani hin dhageenne. ⁹Balbalichi ana; namni karaa kiyyaan ol-seenu cufti ni fayya. Inni ni seena; ni ba'a; waan dheedus ni argata. ¹⁰Hattuun: hatuuf, ajjeesuu fi balleessuu qofaaf dhufi; ani garuu akka isin jireenya qabaattaniif,

jireenya irraa hafaas akka qabaattaniif dhufeera.

¹¹"Tissituun dansaan ana; tissituun dansaani hoolota isaatiif jedhee jireenya isaa dabarsee ni kenna. ¹²Namni qaxaramaan^u kan tissituu hin ta'in garuu waan hoolonni kan isaa hin ta'iniif yommuu dhufaatii yeeyii^v argutti hoolota dhiisee baqata; yeeyiin hoolota ni butata; ni bittinneessas. ¹³Namichis waan qaxaramaa ta'eef ni baqata; hoolotaafis hin yaadu.

¹⁴"Tissituun gaariin ana; ani hoolota kiyya beeka; hoolonni kiyyas na beeku; ¹⁵Kunis akkuma Abbaan na beekuttii fi akkuma ani Abbaa beekutti. Anis jireenna kiyya hoolotaaf nan kenna. ¹⁶Ani warra moonaa kanatti galan malees hoolota gara biraa qaba; isaanis fiduun qaba; isaanis qoonqa kiyya nidhagawu; karra tokkos ni ta'u; tissituun isaaniis tokko ta'a. ¹⁷Ani deebisee fudhachuuf lubbuu kiyya dabarsee waan kennuuf Abbaan na jaalata. ¹⁸Lubbuu kiyya anumatu ofii kiyyaan dabarsee kenna malee eenyuyyuu narraa hin fudhatu; Ani lubbuu kiyya dabarsee kennuuf aangoo^w qaba; deebisee fudhachuufis aangoo qaba; Ajaja kanas Abbaa kiyya biraa fudhacheera."

^r1 ykn *ooliyyee*; ^s1 ykn *biratiin*; ^t3 ykn *qoonqoo /qoonqa*; ^u12 ykn *beesseen tissu*; ^v12 ykn *yayii*; ^w18 ykn *guddinna*

¹⁹Ammas sababii dubbii kanaatiif Yihuudota jidduutti garaa garummaan uumame. ²⁰Baay'eeni isaanis, "jinniittu isa keesa jira; inni maraateera; isin maaliif isa dhageettu?" jedhan.

²¹Warri kaan ammoo, "kun jecha nama jinniidhaan qabameetii miti; jinniin ija^x nama jaamaa banuu ni danda'aa?" jedhan.

Amanuu Diduu Yihuudotaa

²²Yeroo sana ayyaanni mana qulaqullummaa haareessuu Yerusaaleemitti ayyaaneffamee ture. Yerooni sunis ganna ture. ²³Yesuus mana qulqullummaa keessa gardaafoo⁷ Solomooni jala dedeebi'aa ture. ²⁴Yihuudonnis isa marsanii, "hanga yoomiitti qalbii nu rarraafta? Ati yoo Kiristoos⁷ taate ifatti baasii nutti himi" jedhaniin.

²⁵Yesuus akkana jedhee deebiseef; "ani isinitti himeera; isin garuu hin amantan^a. Hujjiini ajaa'ibsiisaani^b ani maqaa Abbaa kiyyaatiin hojjadhu waayee kiyya dhugeessa^c. ²⁶Isin garuu waan hoolota kiyya hin ta'iniif hin amantan. ²⁷Hoolonni kiyya sagalee kiyya ni dhagawu; Anis isaan beeka; isaanis na faana bu'u. ²⁸Anis

jireenna barabaraa nan kennaaf; isaanis matumaa^d hin badan. Eennuyyuu harka kiyya keessaa isaan hin butatu. ²⁹Abbaan kiyya kan natti isaan kenne sun hunduma caala; namni tokkolleen harka Abbaa kiyyaa keessaa isaan butachuu hin danda'u. ³⁰Anii fi Abbaan tokkuma."

³¹Yihuudonni isa rukutuuf^e jedhanii ammas dhagaa guurratan.

³²Yesuus, "ani hujii dinqii gugurdaa Abbaan kiyya natti kenne baayee isinitti argisiiseera; hujii kana keessaa isin sababii isa kamiitiif dhagaan na rukuttu?" jedheen.

³³Yihuudonnis, "wanni nu dhagaadhaan si rukunnuuf sababii ati Waaqa arrabsiteef malee sababii ati hujii dinqii hojjetteefii miti; ati otoo namuma taatee jirtuu Waaqa uf -goota" jedhanii deebisaniif.

³⁴Yesuus ammoo akkana jedhee deebiseef; "seera keessan keessatti, 'ani isin Waaqota jedheera'

^x21 ykn *ila*; ^y23 ykn *balbala /biusaa daasii*; ^z24 ykn *masiihii jechuudha*; ^a25 ykn *hindhugeeffattan*; ^b25 ykn *dinqii/maadee*; ^c25 ykn *rageessa/ dhuga-baha*; ^d28 ykn *akkanallee jedhee* ^e31 ykn *dhawuuf*

10: 22 *Ayyaanni mana qulqullummaa haareessuu Hanukkaa jedhamee beekama* - Ji'i Hanukkaa sadaasaa waliin tokkuma. Ayyaanni kunis guyyaa itti Yihuudaa Maqaabiis (dhaloota Kiristoosi dura bara 164 keessa) mana qulqullummaa kan namoonni Sooriyaa waggaa sadii xureessan sana haareesse yaadachuuf godhame. Ayyaanichis guyyaa 25ffaa ji'a sanaa irraa jalqabee hanga guyyaa saddeetiitti ayyaaneffama ture. Yeroon kun Yihuudotaaf yeroo gammachuu guddaa ture.

jedhamee barreeffameeraa mitii?

³⁵Inni erga warra dubbiini waaqayyoo isaaniiif dhufeen 'Waaqota' jedhee, kitaabni immoo waan hin diigamneef, ³⁶' Sababii ani, 'ani ilma Waaqaa ti' jedheef, isin maaliif isa Abbaan qulqulleessee gara biyya lafaatti erge sanaan, 'Ati Waaqa arrabsita' jettu? ³⁷Yoo ani hujii Abbaa kiyyaa hin hojjanne na hin amaninaa. ³⁸Yoo ani hujii sana hojjadhee garuu yoo na amanuu baattanillee hujicha amanaa; kunis akka Abbaan na keessa jiru, akka anis Abbaa keessa jiru beettanii akka hubattaniif." ³⁹Isaan ammas isa qabuu yaalan; inni garuu isaan harkaa ba'ee.

⁴⁰Yesuus ammas deebi'ee Yordaanos gama bakka^f Yohaannis jalqabatti itti cuuphaa ture sana dhaq; achis ture. ⁴¹Namoonni baay'eenis gara isaa dhufanii, "Yohaannis milikkita^g tokkollee hin hojjanne; garuu wonni inni waayee namicha kanaa dubbate cuftinuu dhugaa dha" jedhan. ⁴²Achittis namoonni hedduuni Yesuusitti aman.

Du'uu Alaazaari

11 Namichi Alaazaar jedhamu kan biitaaniyaa keessa jiraatu tokko dhukkubsachaa^h ture; biitaaniyaani kunis ganda Maariyaamiifi obboleettiin ishii Maartaan keessa jiraataniidha.

²Maariyaam ishiin obboeessii ishii Alaazaar dhukkubsate tun, ishiidhuma dhadhaa urgaa'a gooftaa dibdee rifeensa mataa ishiitiin miila isaa haaxxee sanaa dha. ³Kanaaf obboleettonni isaa, "yaa gooftaa, namichi ati jaalattu kunoo dhukkubsachaa jira" jedhanii Yesuusitti dhaaman.

⁴Yesuusis yommuu waan kana dhaga'etti, "dhukkubni kun akka ilmi Waaqaa ittiin ulfaatuuf, ulfinna Waaqaatiif dhufe malee du'a hin fidu" jedhe. ⁵Yesuus Maartaa fi obboleettii ishii, Alaazaarinis ni jaalata ture. ⁶Innis gaafa akka Alaazaar dhukkubsate dhaga'ee jalqabee guyyaa lama bakkumaⁱ jiru sana ture.

⁷Innis barattoota isaatiin, "koottaa Yihuudaatti deebinaa" jedhe.

⁸Barattoonni isaa immoo, "yaa barsiisaa, Yihuudonni dhiyeenya kana dhagaadhaan si tumuu barbadaa turan; ati ammallee deebitee achi dhaxxaa?" jedhaniin.

⁹Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "guyyaani tokko sa'aatii kudhanii lama qabaa mitii? Namni guyyaan deemu waan ifa addunyaa kanaatiin arguuf hin gufatu. ¹⁰Kan halkaniin deemu garuu sababii ifni isa keessa hin jirreef ni gufata."

¹¹Innis erga waan kana dubbateen duubatti, itti fufee, "firri keenna

^f40 ykn *fulaa*; ^g41 ykn *malkata/milikkeeta*; ^h1 ykn *fayyaa dhabe*; ⁱ6 ykn *fuluma*

Alaazaar rafeera; ani garuu hirriibaa isa kaasuu nan dhaqa" isaaniin jedhe.

¹²Barattoonni isaas, "yaa gooftaa, yoo rafee jiraate ni fayya" jedhaniin. ¹³Yesuus waayee du'a Alaazaari dubbate; barattoonni isaa garuu waan inni waayee rafitii hirriibaa dubbate se'an.

¹⁴Kanaaf Yesuus akkana jedhee ifatti baasee isaanitti hime; "Alaazaar du'eera; ¹⁵Akka isin amantaniif^j ani waan achi hin turiniif waayee keessaniif nan gammada; ta'us koottaa gara isaa dhaqnaa."

¹⁶Toomaas inni Didimoos jedhamu immoo barattoota kaaniin, "nus akka isa waliin duunuuf ka'aa ni dhaqnaa" jedhe.

Yesuus Obboleettota Alaazaari Jajjabeessuu Isaa

¹⁷Yesuus yommuu achi ga'etti akka Alaazaar erga awwaalamee guyyaa afur ture beeke. ¹⁸Biitaa-niyaan Yerusaalem irraa gara kiiloo meetirii sadii fagaatti turte. ¹⁹Yihuudonni baay'een Maartaa fi Maariyaamin waayee du'a obboleessa isaaniitiif isaan jajjabeessuu dhaqanii turan. ²⁰Maartaan yommuu dhufaatii Yesuusi dhageessetti isa simachuu gadi baate; Maariyaam garuu manatti hafte.'

²¹Maartaanis Yesuusiin akkana jette; "Yaa Gooftaa, otoo ati asi

jiraattee silaa obboleessi kiyya hin du'u ture. ²²Ammas taanaan akka Waaqni waan ati kadhattu cufa sii kennu nan beeka."

²³Yesuusiis, "obboleessi kee du'aa ni ka'a" jedheen.

²⁴Martaanis deebiftee, "akka inni du'aa ka'iisa guyyaa dhumaa sanatti ka'u ani beeka" jetteen.

²⁵Yesuus immoo akkana jedheen; "du'aa ka'iisnii fi jireenyi ana; namni natti amanu yoo du'ellee ni jiraata. ²⁶Kan jiraatuu fi kan natti amanu kamiyyuu matumaa^k hin du'u; kana ni amantaa ree?"

²⁷Isiinisi, "eeyee! Yaa Gooftaa, akka ati Ilma Waaqaa, masiihicha^l gara biyya lafaa dhufu sana taate nan amana" jetteen.

²⁸Ishiinis erga waan kana dubbattee booddee^m dhaxxee obboleettii ishii Maariyaamin ofitti waamtee, "Barsiisaan dhufeera; si waamas" jetteen. ²⁹Maariyaamis yommuu kana dhageessetti ariitiin kaatee gara isaa dhaxxe. ³⁰Yesuus yeroo sana bakka Maartaani itti isa simatte ture malee ammallee ganda sana hin seenne. ³¹Yihuudonni Maariyaamin jajjabeessaa mana keessa ishii bira turanis yommuu akka ishiin akkas ariitiidhaan kaatee gadi baate arganitti waan ishiin achitti boowuuf jettee gara awwaala sanaa dhaxxu

^j15 ykn dhugeeffattaniif; ^k26 ykn akkanallee jedhee; ^l27 ykn Kiristoos; ^m28 ykn duubatti

se'anii ishii hordofan.

³²Maariyaamis yommuu bakka Yesuus ture sana geessee isa argitetti, miila isaa irratti lafa dhoofttee, "Yaa Gooftaa otoo ati asi jiraattee silaa obboleessi kiyya hin du'u ture" jetteen.

³³Yesuusis boowuu ishii, Yihudonni ishii wajjiin dhufanis boowuu isaanii yommuu argetti Hafuura isaatiin akka malee gadde"; ni dhiphates. ³⁴Innis, "eessa isa keettan?" jedhee isaan gaafate;

Isaanis, "Yaa Gooftaa, koottuu ilaali" jedhaniin.

³⁵Yesuusis ni boo'e.

³⁶Yihuudonnis, "inni hagam akka isa jaalachaa ture mee ilaalaa!" jedhan.

³⁷Warri kaan garuu, "inni kan ija^o namicha jaamaa sanaa bane, akka namichi kunis hin duune gochuu hin danda'u turee?" jedhan.

Yesuus Alaazaarin Du'aa Kaase

³⁸Yesuus Ammas akka malee gaddee gara awwaala sanaa dhaq; Awwalli sunis holqa^p balballi isaa dhagaadhaan cufame tokko ture. ³⁹Yesuusis, "dhagaa kana achi irraa fuudhaa!" jedhe.

Maartaan Obboleettiin namicha du'e sanaa garuu, "Yaa Gooftaa, inni eegii awwaalamee waan guyyaa afur tureef yoona foolii hamaa qabaata^q" jetteen.

⁴⁰Yesuusi ammoo "ati yoo amante akka ulfinna Waaqaa agartu ani

sitti hin himnee?" jedheen.

⁴¹Kanaaf awwaalicha irraa dhagicha fuudhan; Yesuusis ol ilaalee akkana jedhe; "Yaa Abbaa, waan na dhageetteef sin galateeffadha. ⁴²Akka ati yeroo hunda na dhageettu ani beekeera; garuu akka namoonni asi dhadhaabatan kunneen akka ati na ergite amananiif ani isaaniif jedhee kana dubbadhe."

⁴³Yesuusis eega waan kana dubbatee booddee, "Alaazaar, ol-bayi!" jedhee sagalee^r guddaan iyye. ⁴⁴Namichi du'e sunis akkuma harki isaatii fi miilli isaa huccuu^s kafanaatiin kafanametti, fuulli isaas wayaadhaan akkuma marametti ol-bahe.

Yesuusis, "huccuu kafanaa sana irraa hiikaatii gadi isa dhiisaa" jedheen.

Yesuusin Ajjeesuudhaaf Korachuu isaanii

⁴⁵Kanaaf Yihuudota gara Maariyaami dhufanii waan Yesuus hojjate argan keessaa hedduun isatti aman. ⁴⁶Isaani keessaa tokko tokko garuu Fariisota bira dhaqanii waan Yesuus hojjate itti himan. ⁴⁷Kanaaf luboonni hangafoonnii^t fi Fariisonni wal-gayii gumii Yihuudotaa

³³ ykn *laaleffate*; ³⁷ ykn *ila*; ³⁸ ykn *olla/goda*; ³⁹ ykn *in ajaawa*; ⁴³ ykn *qoonqoo/qoonqa*; ⁴⁴ ykn *Woyaa*; ⁴⁷ ykn *qaallolee gugurdoo*

waaman.

Isaanis akkana jedhanii gaafatan; "namichi kun waan milik-kita baay'ee agarsiisaa jiruuf maal gochuu nuu wayya?"⁴⁸ Yoo akkasumatti isa dhiifne namni cufti isatti amana; warri Roomaas dhufanii bakka keennaa fi saba keenna nurraa fudhatu."

⁴⁹Isaani keessaas namichi Qay-yaaffaa jedhamu kan bara sana luba ol aanaa ture tokko akkana isaaniin jedhe; "isin waan tokkollee hin beettan; ⁵⁰Sabni guutummaatti dhumuu irra namni tokko sabaaf du'uun akka isinii wayyu hin hubattan."

⁵¹Innis bara sana waan luba ol aanaa tureef, akka Yesuus saba sanaaf du'u raajii^u dubbachuu isaa ti malee, dubbii kana of-keessaa fuudhee hin dubbanne. ⁵²Kunis ijoollee Waaqayyoo kanneen bittinnaa'an bakka tokkotti walitti qabuuf malee saba sana qofaafii miti. ⁵³Kanaaf isaani gaafasii jalqabanii isa ajjeesuuf korachaa turan.

⁵⁴Kanaafuu Yesuus ifatti bahee Yihuudota jidduu hin dedeebine; Achii ka'ee gara magaalaa^v Efreemi ishii lafa onaatti^w dhiyoo jirtu tokkoo dhaqe; barattoota isaa waliinis achi ture.

⁵⁵Faasikaan Yihuudotaa waan dhiyaatee tureef, namoonni hedduun otoo faasikaan hin ga'in uf qulqulleessuuf jedhanii baadi-

yaadhaa Yerusaalemitti ol-ba'an.

⁵⁶Isaanis Yesuusin barbaadaa turan; mana qulqullummaa keessas dhaabatanii, "isin maal seetu? Inni gara ayyaana kanaa hin dhufuu laata?" waliin jedhan. ⁵⁷Luboonni hangafoonnii fi Fariisonni garuu Yesuusin qabuuf jedhanii namni bakka inni jiru beeku yoo jiraate akka isaanitti himuuf ajaja kennan.

Yesuus Biitaaniyaatti Urgooftuu Dibame

12:1-8 Wbq ⇒ Mat 26:6-13; Mar 14:3-9; Luq 7:37-39

12Faasikaa dura guyyaa ja'affaatti Yesuus gara Biitaaniyaa biyya Alaazaar, namichi Yesuus du'aa isa kaase sun jiraachaa turee dhaqe. ²Achitti Irbaata^x qopheessaniif; Maartaanis ni tajaajilti^y turte; Alaazaar garuu warra isa wajjiin irbaatatti dhiyaatan keessaa tokko ture. ³Yommus Maariyaam dibata urgaa'aa gatiini isaa guddaa kan Naardoos jedhamu tokko gara liitirii wadhakkaa fiddee miila Yesuusi dibde; rifeensa mataa isiitiinis miila isaa haaxxe; manichis urga'a dibata sanaatiin guutame.

⁴Barattoota isaa keessaa tokko inni dabarsee isa kennuuf jiru Yihuudaa Asqorootichi garuu

⁵¹ ykn *himana*; ⁵⁴ ykn *dira*; ⁵⁴ ykn *alootti*; ⁵² ykn *golola halkanii*; ⁵² ykn *hojjachaa*

akkana jedhe; ⁵"dibanni ur-gaa'aan kun maaliif diinaara dhibba sadiitti gurguramee hiyyeeyyiif hin kennamne?" ⁶Akkana jechuun isaa waan hattuu tureef malee, hiyyeeyyiif gaddeeti^z miti. Innis sababii Korojoon maallaqaa^a harka isaa tureef, waan achi keessa buufamu ofii isaatii fudhachaa ture.

⁷Yesuusis deebisee akkana jedhe; "dibata kana guyyaa awwaala kiyyaatiif haa tursituutii ishii hin tuqinaa. ⁸Hiyyeeyyiin yeroo mara isin bira jiru; ana garuu yeroo mara na hin argattan."

⁹Yihuudonni baay'een akka Yesuus achi jiru beekanii dhufan; dhufaatiin isaaniis Yesuus qofa otoo hin ta'in, Alaazaar isa inni du'aa kaases ilaaluuf ture. ¹⁰Kanaaf luboonni hangafooni^b Alaazaarin ajjeesuuf mariyatan. ¹¹Yihuudota keessaa namoonni baay'een sababii isaatiif dhaqanii Yesuusitti amanaa^c turaniitii.

Yesuus Ulfinaan Yerusaaalem Seenuu Isaa

12:12-15 Kwf ⇒ Mat 21:4-9; Mar 11:7-10; Luq 19:35-38

¹²Guyyaa itti aanutti namoonni ayyaanichaaf dhufanii turan baay'een akka Yesuus gara Yerusaalemi dhufaa jiru dhagayan. ¹³Isaanis damee meexxii harkatti qabatanii isa simachuu bahan; sagalee^d guddaanis akkana jedhan: "Hoosaanaa!^e

" kan maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha!

"Mootiin Israa'eli eebbifamaa dha."

¹⁴Yesuus ilmoof^f harree tokko argee yaabbate; kunis akkuma akkana jedhamee barreeffamee dha;

¹⁵"Yaa Intala Xiyooni, hin so-daaatin;

kunoo, mootiin kee,

ilmoo harree yaabbatee dhufuutti jira."

¹⁶Barattoonni isaa jalqabatti waan kana cufa hin hubanne; erga Yesuus ulfinna argatee duubatti garuu akka wonni barreeffame kun waayee isaa ta'ee fi akka isaanis waanuma kana isaaf godhan qaabatan.

¹⁷Namoonni yommuu inni Alaazaarin awwaala keessaa waamee du'aa kaasetti isa waliin turanis waan argan sana odees-saa turan. ¹⁸Sababiin namoonni baay'eeni isa simachuu ba'aniifis waan milikkita^g kana gochuu isaa dhaga'aniif. ¹⁹Kanaaf Fariisonni, "Isin akka waa tokkollee isa gochuu hin dandeenne argitanii? kunoo, biyyi lafaa hundumtuu isa faana bu'eera!" waliin jedhan.

^z6 ykn *laaleffateetii*; ^a6 ykn *subba beessee*;

^b10 ykn *qaalloleeni gugurdooni*; ^c11 ykn *dhugeeffachaa*; ^d13 ykn *qoonqa/qoonqoo*;

^e13 ykn *afaan ibraayisxiitiin "fayyisaa, "jedhuudha; kunis jecha galataati*;

^f14 ykn *bukura/buukurruu*; ^g18 ykn *milikkeeta /malkata*

Yesuus Duraan Dursee Waayee Du'a Isaa Dubbate

²⁰Warra Yeroo ayyaanichaatti sagaduudhaaf ol-ba'an keessaa tokko tokko Giriikota turan. ²¹Isaanis Filiphos nama biyya Galiilaatii Beetsayidaa dhufe sana bira dhaqanii, "Yaa Gooftaa, Yesuus arguu barbaanna" jedhanin. ²²Filiphosis dhaqee Indiriyaasitti hime; Indiriyaasii fi Filiphos immoo dhaqanii Yesuusitti himan.

²³Yesuus akkana jedhee deebise; "sa'aatiin Ilmi namaa itti ulfinna argatu gaheera. ²⁴Ani dhuguman isinitti hima; firiini qamadii^h tokko yoo lafa buutee du'uu baatte kophaa ishii hafti; yoo duute garuu firii baay'ee naqatti. ²⁵Namni lubbuu isaa mararfatu kamiyyuu lubbuu isaa ni dhaba; kan biyya lafaa kana irratti lubbuu isaa jibbu kamiyyuu garuu jireenya barabaraatiif lubbuu isaa keewwata. ²⁶Namni na tajaajilu barbaadu kamiyyuu na faana haa bu'uu; bakkaⁱ ani jiru tajaajilaan kiyyas ni jiraata; Abbaan kiyya nama na tajaajiluuf ulfinna ni kenna.

²⁷"Ammas lubbuun tiyya dhi-phatteerti; egaa ani maal jedhu ree? 'Yaa Abbaa, sa'aatii kana jalaa na baasi' jedhuu? akkasii miti; sababiini ani gara sa'aatii kanaa dhufeef kanuma. ²⁸Yaa Abbaa, maqaa kee ulfeessi!"

Kana booddee qoonqii, "ani isa ulfeesseera; ammas nan ulfeessa" jedhu tokko samii irraa dhufe.

²⁹Namoonni achi dhadhaabachaa turan yommuu qoonqa kana dhagayanitti, "nimandi'e^j" jedhan. Kaan immoo, "Maleekkaa Waaqaattu isatti dubbate" jedhan.

³⁰Yesuus akkana jedhee deebise; "qoonqi kun isiniif jedhee dhufe malee anaaf jedhee miti.

³¹Yeroon itti addunyaa kanatti muramu amma; bulchaan addunyaa kanaas amma gadi gata-tama. ³²Ani garuu yeroo lafa irraa ol-fudhamutti nama cufa ofitti nan harkisa." ³³Innis akka du'a akkamii du'u agarsiisuuf kana jedhe.

³⁴Namoonnis deebisanii, "akka masiihiin^k barabaraan jiraatu nu seera irraa dhageenneerra; yoos ati akkamitti Ilmi Namaa ol-fudhamuu qaba jechuu dandessa ree? Ilmi namaa kunis eenyu?" jedhaniin.

³⁵Yesuus ammoo akkana jedheen; "ifni yeroo gabaabaaf isin bira jira; akka dukkanni isin hin liqimsineef otoo ifa qabdanuu deddeebi'aa; namni dukkana keessa deemu eessa akka dhaqu hin beekuutii. ³⁶Ijoolllee ifaa akka taataniif otoo ifa qabdanuu ifa sanatti amanaa." Yesuus

^h24 ykn gumaani dargaayyee; ⁱ26 ykn fulaa; ^j29 ykn nikakawwise; ^k34 ykn Kiristoos; ^l37 ykn ila; ^m37 ykn hujii mamaa/baasa

eega waan kana dubbatee fixee booddee bakka sanaa ka'ee isaan duraa dhokate.

Yihuudonni Ittuma Fufanii Amanuu Diduu Isaanii

³⁷Otuma Yesuus ija^l isaanii duratti dinqii^m hedduu hojjatuu, isaan ammas isatti amanuu didan. ³⁸Kunis dubbiin Isaayyaas raagichaaⁿ kan,

"Yaa Gooftaa, ergaa keenya eenyuttu amane?"

Irreen Gooftaas eenyutti muldhate?" jedhu sun akka raaw-watamuuf ture.

³⁹Kanaaf isaan isatti amanuu hin dandeenye; Isaayyaas ammas bakka biraatti^o akkana jedheeraatii;

⁴⁰"Ija isaaniitiin akka hin argineef, qalbii isaaniitiin akka hin hubanneef, akka ani isaan fayyisuufis akka gara kiyatti hin deebineef,

Inni ija isaanii jaamseeraatii; garaa isaaniis jabeesseera."

⁴¹Isaayyaas sababii ulfinna Kiristoosi argee waayee isaas dubbateef kana jedhe. ⁴²Ta'us warra aangoo^p qaban keessaallee namoonni baay'een isatti amanan; garuu waan mana sagadaatii nu baasu jedhanii Fariisota sodaataniif isatti amanuu isaanii ifatti hin baafne. ⁴³Isaan ulfinna Waaqa irraa dhufu caalaa ulfinna nama irraa dhufu jaalataniiruutii.

⁴⁴Yesuus sagalee isaa ol-

fudhatee akkana jedhe; "Namni natti amanu isa na erge sanatti amana malee natti amanaa miti.

⁴⁵Kan na argus isa na erge sana arga. ⁴⁶Akka namni natti amanu martinuu dukkana keessa hin jiraanneef ani ifa ta'ee gara biyya lafaa dhufeera.

⁴⁷"Namni kamiyyuu yoo dubbii kiyya dhagayee eegu baate kan isatti muru anaa miti; Ani biyya lafaa fayyisuuf dhufe malee itti muruuf hin dhufneetii. ⁴⁸Namni na didu kan dubbii kiyyas hin fudhanne Abbaa murtii tokko qaba; dubbiin ani dubbadhe sun guyyaa dhumaatti isatti mura.

⁴⁹Abbaa na erge sanattu akka ani maal dubbaadhuufi akka ani akkam dubbadhu na ajaje malee ani ufii kiyyaan hin dubbanne.

⁵⁰Akka ajajni isaa jireenya barabaraa ta'e ani beeka; kanaaf wonni ani dubbadhu hundinuu waanuma akka ani dubbadhuuf abbaani natti himee dha.

Yesuus Miila Barattoota Isaa Dhiqe

13Yerooni sun ayyaana faasikaatiin dura ture; Yesuus akka biyya lafaa kana keessaa gara Abbaa dhaquuf sa'aatiin isaa ga'e ni beeke; innis warra kan isaa ta'an kanneen biyya lafaa keessa turan ni jaalate;

³⁸ ykn *raajichaa*; ³⁹ ykn *dhibiitti*; ⁴² ykn *guddinna*

hanga dhumaattis isaan jaalate.

²Yesuusiifi barattoonni isaa irbaata⁴ nyaachaa turan; Daab-iloosis akka inni Yesuusin dabarsee kennuuf ilma Simooni, jechuunis Yihuuda Asqorooticha duraan dursee kakaasee ture.

³Yesuusis akka Abbaan waan hunda harka isaatti kenne, akka Waaqa biraa dhufee fi akka gara waaqaatti deebi'us beeka ture. ⁴Kanaaf irbaata irraa ka'ee, wayaa isaa kan irraan uffate of irraa fuudhee lafa kaa'e; fooxaas mudhiitti^f hidhate. ⁵Eegasii bishaan gabateetti^s naqatee miila barattoota isaa dhiquu, fooxaa mudhiitti hidhate sanaanis haaquu jalqabe.

⁶Innis gara Simoon Pheexiroosi dhufe; Pheexiroosis, "Yaa Gooftaa, sittuu miila koo naa dhiqua?" jedheen.

⁷Yesuus ammoo deebisee, "waan ani hojjachaa jiru ati amma hin beettu; booddee^o garuu ni hubatta" jedheen.

⁸Pheexiroosis, "hinta'u; ati matumaa^u miila koo naa hin dhixxu" jedheen.

Yesuusis deebisee, "Yoo ani sii dhiquu baadhe ati na biraa qooda hin qabdu" jedheen.

⁹Simoon Pheexiroosis deebisee, "Yaa Gooftaa, yoos harka kiyya fi mataa kiyyas malee miila kiyya qofa hinta'in" jedheen.

¹⁰Yesuusis, "namni nafa isaa dhiqate tokko miila isaa qofa

dhiqachuu isa barbaachisa; nafni isaa guutuun qulqulluudha. Yoo hunda keessan ta'uu baatellee isin qulqulluudha" jedheen. ¹¹Innis nama dabarsee isa kennuuf jiru beeka tureetii; sababiin inni, "qulqulluun hunda keessanii miti" jedheefis kanumaa.

¹²Innis erga miila isaanii dhiqee booddee, uffata isaa uffatee bakka^v isaatti deebi'ee taa'e; akkanas jedheen; "isin waan ani isiniif godhe hubattuu? ¹³Isin, 'Barsiisaa', 'Gooftaa' naan jettu; anis waan isuma isin jettan ta'eef kun dhuguma. ¹⁴Yoos erga ani Gooftaa fi Barsiisaan keessan miila keessan isinii dhiqee isinis akkasuma miila walii dhiquu qabdu. ¹⁵Akkuma ani isinii godhe kana isinis akka gootaniif ani fakkeenya isinii kenneera. ¹⁶Ani dhuguma isinitti hima; tajaajilaan^w tokko gooftaa isaa hin caalu; yookaan ergamaan tokko kan isa erge hin caalu. ¹⁷Eegaa yoo waan kana beettan, yoo raawwatanis^x isin eebbifamoo dha.

Yesuus Akka Dabarfamee Kennamu Duraan Dursee Dubbachuu Isaa

¹⁸"Ani waayee cufa keessanii dubbachaa hin jiru; ani warra filadhe beeka; kun garuu dubbiini

² ykn *golola halkanii*; ⁴ ykn *hidhaanatti*; ⁵ ykn *qoriitti*; ⁷ ykn *egerii*; ⁸ ykn *akkanallee jettee*; ¹² ykn *fulaa*; ¹⁶ ykn *hojjataani*; ¹⁷ ykn *guuttan*

kitaabaa kan, 'inni buddeena kiyya kan nyaate koomee^y isaa natti ol-fudhate' jedhu sun akka raawwatamuuf.

¹⁹"Isin yommuu inni raawwatamutti akka ani isa ta'e akka amantaniif^z otoo inni hin raawwatamin amma isinitti nan hima.

²⁰Ani dhuguma isinitti hima; kan nama ani ergu simatu na simata; kan na simatus isa na erge simata."

²¹Yesuusis eega kana dubbatee booddee hafuuraan jeeqamee^a "ani dhuguman isinitti hima; isin keessaa tokko dabarsee na kenna" jedhe.

²²Barattoonnis akka inni waayee eennuu dubbate waan hin beekiniif wal-ilaalan. ²³Barattoota keessaas inni Yesuus isa jaalatu tokko Yesuusitti maxxanee taa'aa ture. ²⁴Simoon Pheexiroosis, "Mee eennuu jechuu isaa akka ta'e isa gaafadhu!" jedhee nyaaraan barataa sanatti hime.

²⁵Innis qoma Yesuusiitti hirkatee, "Yaa Gooftaa, eennu innii? "jedhee gaafate.

²⁶Yesuusis deebisee, "namichi ani buddeena kutee ittoo^b cuuphee kennuuf isa" jedhe; innis buddeena afaan keewwata tokkoo kutee ittoo cuuphee ilma Simoon Asqorootichaa, Yihuudaaf kenne. ²⁷Yihuudaas akkuma inni buddeenicha fudhateen Sheexanni itti gale.

Yesuusis," waan gochuuf jirtu

dafii godhi" isaan jedhe. ²⁸Warra maaddiitti dhiyaatan sana keessaas namni tokkolleen waan Yesuus akkas isaan jedheef hin hubanne. ²⁹Sababii Yihuudaani korojoo maallaqaa^c baachaa tureefis isaan keessaa namoonni tokko tokko waan Yesuus, "waan ayyaanaaf nu barbaachisu biti" jedheen, yookiin akka inni hiyyeeyyiif waa kennuuf waa isatti hime se'an. ³⁰Yihuudaanis akkuma buddeena sana fudhateen gadi baye; yerooni sunis halkani ture.

Yesuus Akka Pheexiroos Isa Ganu Duraan Dursee dubbate

13:37; 38 Kwf ⇒ Mat 26:33-35; Mar 14:29-31 Luq 22:33; 34

³¹Erga inni gadi ba'ee booddee Yesuus akkana jedhe; "amma Ilmi Namaa ulfaateera; Waaqayyos isaan ulfaateera. ³²Waaqayyo erga isaan ulfaatee, inni ofuma isaatiin isa ulfeessa; yeruma sanas isa ulfeessa.

³³"Yaa ijoolle, ani yeroo gabaabaaf isin wajjiin jira; isin na barbaaddu; ani akkuma Yihuudotaan, 'bakka ani dhaqu isin dhufuu hin dandeessan' jedhe sana ammas isiniin nan jedha.

³⁴Akka isin wal-jaalattaniif ani ajaja^d haaraya isiniif kenna; akkuma ani isin jaaladhetti isinis akkasuma wal-jaaladhaa. ³⁵Yoo

^y18 ykn *hirba*; ^z19 ykn *dhugeeffattaniif*;

^a21 ykn *laalaffatee*; ^b26 ykn *koosara /waxii*;

^c29 ykn *subba beessee*; ^d34 ykn *seera*

isin wal-Jaalattan namoonni mart-inuu akka isin barattoota kiyya taatan wal-jaalachuu keessaniin beeku.

³⁶Simoon Pheexiroosis, "Yaa Gooftaa, eessa dhaxxa?" jedhee isa gaafate.

Yesuusis, "ati amma bakka ani dhaqu na faana deemuu hin dandeettu; booddee garuu na hordofta" jedhee deebiseef.

³⁷Pheexiroosis, "Yaa Gooftaa, ani maaliif amma si faana deemuu hin dandeenye? Ani sii jedhee lubbuu kiyyallee nankenna" jedheen.

³⁸Yesuusis deebisee, "ati dhuguma naaf jettee lubbuu kee ni kennitaa? Ani dhuguman sitti hima; otoo kormi lukkuu^e hin iyyin ati yeroo sadii na ganta^f" jedheen.

Yesuus Barattoota Isaa Jajja-beessuu Isaa

14 "Garaani keessan hin raaf-amin; Waaqatti amanaa^g; nattis amanaa. ²Mana Abbaa kiyyaa keessa bakka^h jireenna baay'etu jira; otoo akkana ta'uu baatee isinitti nan hima ture; ani bakka isinii qopheesuuf achi dhaqaatii. ³Anis eegii dhaqee bakka isinii qopheessee booddeeⁱ, akka isinis bakka ani jiru jiraattaniif deebi'ee dhufee ofitti isin fudhadha. ⁴Isinis karaa bakka ani dhaqutti geessu beettu."

Yesuus Karaa Gara Abbaatti Geessu Ta'uu Isaa

⁵Toomaasis, "Yaa Gooftaa, ati eessa akka dhaxxu nu hin beenu; yoos akkamitti karaa sana beekuu dandeenya ree?" jedheen.

⁶Yesuusis akkana jedhee deebi-seef; "karaa fi dhugaani, jireennis anuma; yoo anaan ta'e malee eennuyyuu gara Abbaa hin dhufu.

⁷Otoo na beettanii silaa Abbaa kiyyas akkasuma ni beettu turtan; ammaa jalqabdaniis isa beettu; isas argitaniirtu."

⁸Filiphoosis, "Yaa Gooftaa, Abbaa nutti agarsiisi^j; kunis nu gaha" jedheen.

⁹Yesuusis akkana isaan jedhe; "yaa Filiphoos, ani yeroo dheeraa akkanaa isin waliin jiraadhee, ati ammallee na hin beennee? Namni na arge Abbaas argeera; yoos ati akkamitti, 'Abbaa nutti agarsiisi' jechuu dandeessa ree? ¹⁰Akka ani Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa jiru ati hin amantuu? Ani dubbii isinitti dubbadhu kana ofuma kiyyaan hin dubbadhu; garuu Abbaani inni na keessa jiraatu hujii isaa ni hojjata. ¹¹Akka ani Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa jiru na amanaa; yookaan sababii hujii dinqii^k sanaatiif jedhaatii na

^e 38 ykn *handaaqqoo/indaanqoo*; ^f 38 ykn *na mormatta*; ^g 1 ykn *dhugeeffadhaa*; ^h 2 ykn *fulaa*; ⁱ 3 ykn *duubatti*; ^j 8 ykn *nu agarsiisi*; ^k 11 ykn *baasaa/ajaa'ibaa/mamaa*

amanaa. ¹²Ani Dhuguman isinitti hima; namni natti amanu hujii ani hojjadhu ni hojjata; ani waan gara Abbaa dhaquuf kan natti amanu waan kana caaluyyuu ni hojjata. ¹³Akka Abbaan ilma isaatiin ulfinna argatuuf ani waan isin maqaa kiyyaan kadhattan cufa nan raawwadha¹. ¹⁴Yoo isin waanuma fedheyuu maqaa kiyyaan kadhattan ani nan raawwadha.

Yesuus Akka Hafuura Qulqulluu Erguu Abdachiisuu Isaa

¹⁵"Isin yoo na jaalattan ajaja kiyya ni eeddu; ¹⁶Ani Abbaa nan kadhada; innis akka inni barabaraan isin bira jiraatuuf jajjabeessaa dhibii^m isinii kenna.

¹⁷Jajjabeessaan kunis Hafuuraⁿ dhugaa ti; addunyaan waan isa hin argineef yookiin waan isa hin beenneef isa fudhachuu hin danda'u; isin garuu waan inni isin bira jiraatuuf, isin keessas waan jiruuf isa ni beettu. ¹⁸Ani akka ijoollee haadhaa fi abbaa hin qabneetti isin hin dhiisu; gara keessan nan dhufa. ¹⁹Yeroo gabaabduu booddee addunyaan deebi'ee na hin argu; isin garuu na argitu; sababii ani jiraadhuuf isinis ni jiraattu. ²⁰Akka ani Abbaa kiyya keessa jiru, akka isin na keessa jirtan akka anis isin keessa jiru guyyaa sana ni beettu.

²¹Namni ajaja kiyya uf-biraa qabu,

isas kan eegu, inni nama na jaalatu dha; nama na jaalatu Abbaan kiyya ni jaalata; anis isa nanjaaladha; isattis uf nan muldhisa."

²²Yihuudaa Asqorooticha otoo hin ta'in Yihuudaani kaan, "Yaa Gooftaa, ati maaliif addunyaatti otoo hin ta'in nutti uf muldhisuu barbaadda?" jedheen.

²³Yesuus akkana jedhee deebiseef; "namni kamiyyuu yoo na jaalate dubbii kiyya ni eega; Abbaani kiyya isa ni jaalata; nus gara isaa ni dhufna; isa waliinis nijiraanna. ²⁴Namni na hin jaalanne dubbii kiyya hin eegu; dubbiin isin dhageessan kunis kan Abbaa na erge sanaa ti malee kiyyaa miti.

²⁵"Ani otuma isin wajjiin jiruu waan kana hunda isinitti himeera.

²⁶Jajjabeessaan sun jechuunis Hafuurri qulqulluuni^o Abbaan maqaa kiyyaan ergu sun garuu waan cufa isin barsiisa; waan ani isinitti hime maras isin yaadachiisa^p. ²⁷Ani nagaya isin biratti nan hambisa; nagaya kiyyas isiniif nan kenna; ani akka addunyaan kennutti isiniif hin kennu; garaan keessan hin raafamin; hin sodaatinis.

²⁸"Isin akka ani, 'ani nan deema; deebi'ees gara keessan

¹13 ykn *intolcha*; ^m16 ykn *biraa*; ⁿ17 ykn *ayyaana*; ^o26 ykn *Ayyaanni Woyyuun*; ^p26 ykn *qaabsisa*

nan dhufa' jedhe dhageettaniirtu; otoo na jaalattanii silaa gara Abbaa dhaquu kiyyaati ni gammaddu turtan; Abbaani na caalaatii.²⁹Yommuu wanni kun ta'utti akka isin amantaniif otoo inni hin ta'in ani amma duraan dursee isinitti himeera.³⁰Waan bulchaan addunyaa kanaa dhufuuf, ani ammaan achi isin waliin baay'ee hin dubbadhu; innis narratti aangoo^q hin qabu; ³¹Garuu akka ani Abbaa jaaladhu addunyaani akka beekuuf, ani akkuma Abbaan na ajajetti nan raawwadha .

"Ka'aa asii ni deemnaa.

Muka Wayiniitii Fi Dameewwan Isaa

15"Ani muka wayinii dhugaati; kan dhaabes Abbaa kiyya.²Inni damee kiyya kan firii^f hin naqanne cufa muree gata; damee firii gaarii naqatu ammoo akka caalaatti naqatuuf irraa qora^s.³Isinis dubbii ani isinitti dubbadheen ammayyuu qulqullooftaniirtu.⁴Na keessa jiraadhaa; anis isin keessan nan jiraadhaa; akkuma dameen tokko yoo muka wayiniitti jiraattu malee ofuma isiitiin firii naqachuu hin dandeenye, isinis yoo na keessa jiraattan malee firii naqachuu hin dandeettan.

⁵"Ani muka wayinii ti; isini immoo dameewwan. Namni tokko

yoo na keessa jiraate, anis yoo isa keessa jiraadhe inni firii baay'ee naqata; isin narraa gargari baatanii womaa gochuu hin dandeettaniitii.⁶Namni na keessa hin jiraanne kamiyyuu akka damee gadi gatamee gogu tokkooti. Dameewwan akkanaa walitti qabamanii ibiddatti naqamu; ni gubamus.⁷Isin yoo na keessa jiraattan, dubbiin kiyyas yoo isin keessa jiraate, waanuma feetan kadhadaa; innis isiniif ni kennama.⁸Isin firii baay'ee naqachuudhaan akka barattoota kiyya taatan yoo mirkaneessitan, kanaan Abbaani kiyya ulfinna argata.

⁹"Akkuma Abbaan na jaalatetti anis akkasuma isin jaaladheera; jaalala kiyya keessa jiraadha.

¹⁰Akkuma ani ajaja^t Abbaa kiyyaa eegee jaalala isaa keessa jiraadhu, isinis yoo ajaja kiyya eeddhan jaalala kiyya keessa ni jiraattu.¹¹Akka gammachuun kiyya isin keessa jiraatuu fi gammachuun keessanis akka guutuu ta'uuf ani waan kana isinitti himeera.¹²Ajajni kiyya isa kana; akkuma ani isin jaaladhetti isinis wal-jaaladhaa.¹³Eenyulleen jaalala guddaa namni tokko lubbuu isaa dabarsee michoota^u isaatiif kennu sana irra caalu hin qabu.¹⁴Waan ani isin ajaje yoo

^q30 ykn *jabeenna*; ^r2 ykn *midhaani*; ^s2 ykn *kuta*; ^t10 ykn *seera*; ^u13 ykn *jaallan*

raawwattan^y isin jaallan kiyya. ¹⁵Garbichi waan gooftaan isaa hojjatu waan hin beenneef ani ammaan achi garboota isiniin hin jedhu; qooda kanaa ani mi-choota isiniin jedheera; Ani waan Abbaa kiyya irraa dhagaye hundumaa isin beessiseeraatii. ¹⁶Isinis akka dhaxxanii firii naqat-taaniif, firiin keessanis akka jiraatuuf nattu isin filatee isin muude malee isin na hin filanne; kunis akka Abbaan waan isin maqaa kiyyaan kadhattan mara isinii kennuuf. ¹⁷Ajajni kiyya isa kana: wal -jaaladhaa.

Biyyi Lafaa Barattoota Jibbuu Isaa

¹⁸“Biyyi lafaa yoo isin jibbe, otoo isin hin jibbin dura akka na jibbe beekaa. ¹⁹Isin otoo kan biyya lafaa taatanii, biyyi lafaa akka kan mataa isaatti isin jaalata ture; amma garuu waan ani biyya lafaa keessaa isin filadheef isin kan biyya lafaatii miti; biyyi lafaas kanumaaf isin jibba. ²⁰Dubbii ani, 'garbichi gooftaa isaa hin caalu' isiniin jedhe sana yaadadhaa^w. Isaan erga na gaargalchaniix, isinis akkasuma gaargalchu; dubbii kiyyas erga eeganii keessanis akkasuma ni eegu. ²¹Isaan sababii isa na erge sana hin beenneef, maqaa kiyyaaf jedhanii waan kana cufa isin irratti raawwatu. ²²Otoo ani dhufee isaanitti himuu baadhee silaa cubbuu isaanitti

hin ta'u ture; amma garuu cubbuu isaaniitiif sababii dhiyeeffatan hin qaban. ²³Namni na jibbu Abbaa kiyyas akkasuma ni jibba. ²⁴Otoo ani hujii namni biraa^y tokkoyyuu hin hojjatin jidduu isaaniitti hojjachuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin ta'u ture; Amma garuu otuma waan ani hojjadhe arganuu anas Abbaa kiyyas jibbaniiru. ²⁵Kunis akka dubbiin seera isaanii keessatti, 'isaan sababii malee na jibban' jedhamee barreeffame sun raawwatamuuf ta'e.

²⁶“Garuu jajjabeessaan ani Abbaa biraa isinii ergu, jechuunis Hafuurri^z Dhugaa inni Abbaa keessaa ba'u sun yommuu dhufutti waayee kiyya ni dhugeessa^a. ²⁷Isinis jalqabaa kaaftanii waan na waliin turtaniif ni dhugeessitu.

16“Ani akka isin hin gufan-neef jedhee kana hundumaa isinitti himeera. ²Isaani mana sagadaa keessaa isin ariyu; Dhugumaan yeroon itti namni isin ajjeesu kamiyyuu akka waan Waaqa tajaajiluutti^b yaadu tokko ni dhufa. ³Isaanis waan Abbaa yookiin na hin beekiniif kana godhu. ⁴Isinis Waayee isaanii isinitti himuu kiyya yommuu yeroon sun gawutti akka qaabattaniif^c

^y14 ykn *guuttan*; ^w20 ykn *qaabadhaa*; ^x20 ykn *ariyatani/baqachiisanii*; ^y24 ykn *dhibiini*; ^z26 ykn *ayyaanni*; ^a26 ykn *ni rageessa/ dhugaa ba'a*, ^b2 ykn *Waaqaa hojjatuutti*; ^c4 ykn *yaadattaniif*

ani waan kana isinitti dubbadheera. Ani waan isin wajjiin tu reef jalqabatti kana isinitti hin himne.

Hujii Hafuura Qulqulluu

⁵Amma garuu ani gara isa na ergee nan dhaqa; ta'us isin kees-saa namni, 'ati eessa dhaxxa?' jedhee na gaafatu tokkolleeni hin jiru. ⁶Garoo waan ani kana isinitti himeef akka malee gadditaniirtu^d. ⁷Ani garuu dhuguman isinitti hima; deemuun kiyya bu'aa isiniif qaba; yoo ani deeme malee jajjabeessaan sun gara keessan hin dhufu; ani yoo deeme garuu isa isiniif nan erga. ⁸Innis yommuu dhufutti uumata addunyaa waayee cubbuu, waayee qajeelummaatii fi waayee murtii hubachiisa^e. ⁹Wonni inni waayee cubbuu hubachiisuuf sababii namoonni natti hin amanneef^f; ¹⁰Wonni inni waayee qajeelummaa hubachiisuuf sababii ani gara Abbaa dhaquutii fi sababii isinis kana booddee na hin argineef. ¹¹Wonni inni waayee murtii hubachiisuufis sababii bulchaa addunyaa kanaatti murameef.

¹²Ani ammallee waan isinitti himu baay'ee qaba; isin garuu amma baachuu hin dandeettan. ¹³Hafuurri dhugaa sun yommuu dhufutti gara dhugaa maraatti isin geessa; inni waan dhagawu qofa dubbata malee ufuma isaatiin

hin dubbatu; waan dhufuuf jirus isinitti hima. ¹⁴Inni waanuma kiyya fuudhee waan isinitti himuuf ulfinna naa kenna. ¹⁵Wonni Abbaan qabu hundinuu kiyyuma; Inni waanuma kiyya fuudhee isinitti hima jechuun kiyyas kanaaf.

¹⁶"Isin yeroo gabaabaaf na hin argitan; yeroo gabaabaan duubatti ammoo na argitu."

Gaddi Barattootaa Gammachuutti Ni jijjiirama

¹⁷Barattoota isaa keessaas tokko tokko, " 'isin yeroo gabaabaaf na hin argitan; Yeroo gabaabaan duubatti ammoo na argitu,' akkanumas 'ani waan gara Abbaa dhaquuf jechuun isaa maal jechuu isaati?'" waliin jedhan. ¹⁸Isaanis, " 'yeroo gabaabaa' jechuun isaa maal jechuu isaa tii? Maal jechuu isaa akka ta'e nu hin beennu" jedhan.

¹⁹Yesuusis akka isaan isa gaafachuu barbaadan beekke akkana jedheen; "wonni ani, 'isin yeroo gabaabaaf na hin argitan; yeroo gabaabaan duubatti ammoo na argitu' jedhe sun maal jechuu kiyya akka ta'e wal-gaafachaa jirtuu? ²⁰Ani dhuguman isinitti hima; isin ni boottu; ni wawwaattus^g. Biyyi lafaa garuu ni gammada. Isin ni gadditu; gaddi

^d6 ykn *laaleffattaniirtu*; ^e8 ykn *ajiifata/coqosa*; ^f9 ykn *hin dhugeeffanneef*; ^g20 ykn *ni aaddus*

keessan garuu gammachuutti ni jijjiirama. ²¹Dubartiin tokko yommuu ciniinsifattu, waan yeroon isii ga'eef ni cinqamti; eega daa'ima deessee booddee garuu waan addunyaa irratti namni dhalateef, isiinis waan gammadduuf cinqama sana hin yaadattu. ²²Isiniifis akkasuma yeroon kun yeroo gaddaa ti; ani garuu deebi'ee isin ilaala, isinis ni gammaddu. Gammachuu keessanis eennuyyuu isin irraa hin fudhatu. ²³Guyyaa sana isin womaa na hin kadhattan; ani dhuguman isinitti hima; isin yoo waanuma feetan maqaa kiyyaan Abbaa kadhattan inni isinii kenna. ²⁴Isin hanga ammaatti maqaa kiyyaan womaa hin kadhanne; gammachuun keessan akka guutuu ta'uuf kadhadhaa, ni argattus.

²⁵"Ani waan kana fakkeenyaan isinitti himeera; garuu yeroon ani deebi'ee fakkeenyaan isinitti hin dubbanne tokko ni dhufa; yommuu ani waayee Abbaa kiyyaa ifatti baasee isinitti hima. ²⁶Isin guyyaa sana maqaa kiyyaan ni kadhattu; anis qooda keessan Abbaa nan kadhadha jechuu miti. ²⁷Isin waan na jaalattaniif, Abbaa biraa ba'ee dhufuu kiyyas waan amantaniif Abbaan mataan isaa isin jaalata. ²⁸Ani Abbaa biraa bahee gara biyya lafaa dhufeera; ammas biyya lafaa

dhiisee gara Abbaa nan dhaqa."

²⁹Barattoonni isaas akkana jedhan; "kunoo, ati ammayyuu fakkeennaan otoo hin ta'in ifatti baaftee dubbachaa jirta! ³⁰Akka ati waan cufa beettuufi akka namni tokkolleen gaafii si gaafachuu hin barbaachifne nu amma hubanneerra. Kunis akka ati Waaqa biraa dhufte nu amansiisa."

³¹Yesusis deebisee akkana jedheen; "isin amma dhuguma amantaniirtuu? ³²Yeroon isin itti kophaatti na dhiiftanii gara mana keessaniitti bittinnooftan tokko ni dhufa; ammumayyuu dhufeera. garuu Abbaan kiyya waan na waliin jiruuf ani kophaa kiyyaa miti.

³³Akka isin na keessa jiraachuudhaan nagaya qabaattaniif ani kana isinitti himeera; biyya lafaa kana irratti rakkinni isin argata; garuu jabaadhaa! ani biyya lafaa Moo'adheeraatii."

Yesuus Ufiif Kadhachuu Isaa

17 Yesuus erga waan kana dubbatee booddee^b gara samii ol -ilaalee akkana jedhee kadhate;

"Yaa Abbaa, sa'aatiin sun gayeera; akka Ilmi kee ulfinna sii kennuuf, atis Ilma keetii ulfinna kenni. ²Inni warra ati

^b1 ykn *duubatti*

isatti kennite maraaf akka jireenya barabaraa kennuuf, nama mara irratti aangooⁱ isaaf kenniteertaatii. ³Jireenya barabaraas isa kana; innis si Waaqa dhugaa tokkichaa fi Yesuus Kiristoos isa ati ergite sana beekuu dha. ⁴Ani hujii ati akka ani hojjadhuuf natti kennite sana raawwachuundhaan^j biyya lafaa irratti ulfinna sii kenneera. ⁵Yaa Abbaa, amma immoo ati ulfinna ani otoo addunyaan hin uumamiin dura si biratti qabaadhe sanaan of biratti na ulfeessi.

Yesuus Barattoota Isaatiif Kadhachuu Isaa

⁶"Ani warra ati addunyaa keessaa natti kennitetti maqaa kee beessiseera. Isaan kankee turan; ati natti isaan kennite; isaanis dubbii kee eeganiiru.

⁷Isaanis akka wonni ati natti kennite hundumtuu si biraa dhufe amma ni beeku.

⁸Ani dubbii ati naa kennite isaanii kenneeraatii; isaanis fudhataniiru. Akka ani si biraa dhufes dhugumaan beekaniiru; akka ati na ergites amananiiru^k. ⁹Ani isaaniiif nan kadhada; warri ati naa kennite waan kankee ta'aniif isaaniiif kadhada malee biyya lafaatiif hin

kadhada. ¹⁰Wonni ani qabu cuftinuu kee ti; wonni ati qabdu cuftinuu kiyya; anis kanaan ulfinna nan argadha.

¹¹Ani kana booddee biyya lafaa irra hin jiraadhu; isaan garuu biyya lafaa irra jiru; ani gara kee nan dhufa. Yaa Abbaa Qulqulluu^l, akkuma nu tokko taane sana isaanis akka tokko ta'aniif maqaa kee isa naa kennite sanaan isaan eegi. ¹²Ani yeroo isaan waliin turetti, maqaa kee isa ati naa kennite sanaan isaan eegeera. Isaan tisseeras. Akka dubbiin Kitaabaa raawwatu-muufis ilma badii sana malee isaan keessaa namni tokkolleen hin banne.

¹³"Amma garuu ani gara kee nan dhufa; gammachuun koos akka isaan keessatti guutuu ta'uuf, ani otuma addunyaa irra jiruu kana dubbada. ¹⁴Ani dubbii kee isaaniiif kenneera; akkuma ani kan addunyaa hin ta'in, isaanis waan kan addunyaa hin ta'iniif, addunyaan isaan jibbeera. ¹⁵Ani akka ati isa hamaa sana isaan irraa eedduuf malee akka ati addunyaa keessaa isaan baaftuuf si hin kadhada. ¹⁶Akkuma ani kan

ⁱ2 ykn *guddinna*; ^j4 ykn *hojjachuun*;

^k8 ykn *ya dhugeeffatani*; ^l11 ykn *wayyuu*

addunyaa hin ta'in isaanis akkasuma kan addunyaatii miti.¹⁷Dhugaan isaan qulqulleessi dubbiin kee dhugaa dha. ¹⁸Akkuma ati gara addunyaatti na ergite sana anis gara addunyaatti isaan ergeera. ¹⁹Akka isaan dhugaadhaan qulqullaa'aniif, ani isaaniif jedhee uf qulqulleessa.

Yesuus Amantoota Maraaf Kadhachuu Isaa

²⁰"Ani warra dubbii isaaniitiin natti amananiifis malee isaan kana qofaaf hin kadhadhu. ²¹Kunis yaa Abbaa, akkuma ati na keessa jirtu, anis si keessa jiru sana, akka hundumti isaanii tokko ta'aniif; akka ati na ergite addunyaan akka amanuuf isaanis nu keessa haa jiraatanii. ²²Akkuma nu tokko taane isaanis akka tokko ta'aniif, ulfinna ati naaf kennite sana anis isaaniif kenneera; ²³Kunis akka isaan guutummaatti tokko ta'aniif ani isaan keessa, atis na keessa jiraachuun akka ati na ergitee fi akkuma na jaalattetti akka isaanis jaalatte, akka addunyaan beekuuf.

²⁴"Yaa Abbaa, akka warri ati naa kennite kunniin bakka^m ani jiru na waliin jiraatanii fi akka isaan

ulfinna kiyya kan ati otoo addunyaan hin uumaminiin dura waan na jaalateef jettee naa kennite arganis nan barbaada.

²⁵"Yaa Abbaa, Yaa Qajee-laa, addunyaan si hin beeku; ani garuu si beeka; isaan kunis akka ati na ergite ni beeku. ²⁶Jaalalli ati ittiin na jaalatte isaan keessa akka jiraatuuf, anis isaan keessa akka jiraadhuuf ani akka maqaan kee isaan biratti beekamu godheera; akka beekamus nan godha.

Yesuus Qabamuu Isaa

18:3-11 Kwf ⇒ Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luq 22:47-53

18 Yesuus erga kadhannaa kana raawwatee booddeⁿ ka'ee barattoota isaa waliin sulu-la^o Qeedirooni gama bakka^p ashaakiltiin ture tokkotti ce'e^q; innis, barattoonni isaas achi keessa seenan.

²Yesuus yeroo baay'ee waan barattoota isaa wajjiin achitti wal-argaa tureef, Yihuudaan dabarsee Yesuusin kennu sun bakka sana beeka ture. ³Kanaaf Yihuudaan tuuta loltootaa, akkasumas qondaaltota luboota hangafootaa^r fi Fariisota biraa ergaman fudhatee bakka ashaakiltii

^m24 ykn *fulaa*; ⁿ1 ykn *fixateen duubatti*; ^o1 ykn *bowwaa*; ^p1 ykn *fulaa*; ^m1 ykn *taakkeen*; ^r3 ykn *qaallolee gurgurdoofi*

sana dhufe; isaanis: guca^s, faanosii^t fi mi'a lolaa qabatanii turan.

⁴Yesuusis waan isa irra ga'uuf jiru mara beennaan gadi ba'ee, "isin eennun barbaaddu?" jedhee isaan gaafate.

⁵Isaanis deebisanii, "Yesuus, namicha Naazireeti" jedhan.

Yesuus ammoo, "inni anuma" jedhe. Yihuudaan inni dabarsee isa kennu sunis jara waliin achi dhaabatee ture. ⁶Yommuu Yesuus, "inni anuma" isaaniin jedhetti dudda duubatti hiiqanii kukkufan^u.

⁷Ammas, "isin eennun barbaaddu?" jedhee isaan gaafate.

Isaanis, "Yesuus, namicha Naazireeti" jedhan.¹

⁸Yesuusis deebisee; "ani, 'inni anuma' isiniin jedheera; Kanaaf, isin erga na barbaaddanii namoota kanneen dhiisaa haa deemanii!" jedhe. ⁹Kunis akka dubbiin inni, "ani warra ati naa kennite keessaa tokkollee hin ganne" jedhee dubbate sun raawwatamuuf ta'e.

¹⁰Simoon Pheexiroosis waan goraadee qabatee tureef, goraadee isaa luqqifatee garbicha luba ol aanaa dhayee gurra isaa kan mirgaa irraa kute; maqaan garbicha sanaas Maalkoos ture.

¹¹Yesuusis Pheexiroosiin, "goraadee kee man'eesaatti^v deebisi; ani xuwwaa^w Abbaan naa qopheesse hin dhuguu?" jedheen.

Yesuus Gara Haannaa Geeffamu Isaa

18:12, 13 Kwf ⇒ Mat 26:57

¹²Tuunni loltootaatii fi ajajaan kumaa qondaaltonni Yihuudotaas Yesuus qabanii hidhan. ¹³Isaanis duraan dursanii Haannaatti isa geessan; Haannaan abbaa niitii^x Qayyaaffaa ture; Qayyaaffaan immoo bara sana luba olaanaa ture. ¹⁴Qayyaaffaan isa akka namni tokko uumataaf du'uun wayyu Yihuudota gorse sana.

Pheexiroos Yeroo Jalqabaatiif Yesuus Ganuu Isaa

18:16-18 Kwf ⇒ Mat 26:69; 70; Mar 14:66-68; Luq 22:55-57

¹⁵Simoon Pheexiroosii fi barataan dhibiin^y Yesuus faana bu'an; barataan sunis waan luba ol aanaa biratti beekkamaa tureef, Yesuus waliin dallaa mana luba ol aanaa ol seene. ¹⁶Pheexiroos garuu balbala dura ala^z dhaabachaa ture. Barataan luba ol aanaa biratti beekkamaa ture sunis gadi bayee intala balbala eeddutti himee Pheexiroosin ol seensise.

¹⁷Intalli balbala eeddu sunis Pheexiroosiin, "atis barattoota namicha kanaa keessaa tokkoo mitii?" jette.

^s3 ykn *uchuma/muka ibiddaa*; ^t3 ykn *ibsaa*; ^u6 ykn *jijjigan*; ^v11 ykn *qalqala /mana*; ^w11 ykn *buduunuu*; ^x13 ykn *soddaa/abbiyyuu/jaarsa soddaa*; ^y15 ykn *biraa*; ^z16 ykn *diida*

Innis immoo deebisee, "lakki, anaa miti" jedhe.

¹⁸Yeroon isaa waan dhaamo-cha tureef garboonni fi qondaaltonni ibidda cilee qabsiifatanii dhadhaabatanii qaqqammachaa^a turan; Pheexiroosis isaan waliin dhaabatee qaqqammachaa ture.

Gaafii Lubichi ol aanaan Yesuusiif Dhiyeesse

18:19-24 Kwf ⇒ Mat 26:59-68; Mar 14:55-65; Luq 22:63-71

¹⁹Yommus lubni ol aanaan Yesuusin waayee barattoota isaatii fi waayee barsiisa isaa gaafate.

²⁰Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "ani ifatti baasee addunyaatti dubbadheera; bakka Yihuudonni cufti itti walitti qabamanitti, manneen sagadaatii fi mana qulqullummaa keessattis ani yeroo cufa barsiisaa ture; ani waan tokkollee dhossaatti hin dubbanne. ²¹Ati maaliif na gaafatta? Warra waan ani isaaniin jedhe dhagayan gaafadhu; isaan waan ani jedhe beeku."

²²Yommuu Yesuus kana jedhetti qondaaltota achi dhadhaabachaa turan keessaa tokko, "luba ol aanaaf akkana deebiftaa?" jedhee isa dhabanaase^b.

²³Yesuusis deebisee, "yoo ani waan hamaa dubbadhee jiraadhe, waan hamaa sana dhugaa ba'i^c; yoo ani waan qajeelaa dubbadhee jiraadhe garuu ati maaliif na

dhoofa?" jedhe. ²⁴Haannaanis Yesuusin akkuma inni hidhamee jirutti gara luba ol aanaa, gara Qayyaaffaatti isa erge.

Pheexiroos Yeroo Lammaffaa Fi Sadaffaa Yesuusin Ganuu Isaa

18:25-27 Kwf ⇒ Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luq 22:58-62

²⁵Simoon Pheexiroos otoo dhaabatee ibidda qaqqammachaa jiruu, "atis barattoota namicha kanaa keessaa tokkoo mitii?" jedhaniin.

Inni ammoo, "lakki, anaa mitii" jedhee gane^d.

²⁶Garboota luba ol aanaa keessaas firri namicha isa Pheexiroos gurra isaa irraa kute sanaa tokko, "ani bakka ashaakiltiitti isa wajjiin si hin agarree?" jedhee gaafate. ²⁷Pheexiroos ammas ni gane; yoosumas kormi lukkuu iyyee.

Yesuus Fuula Philaaxoosi Duratti Dhiyeffamuu Isaa

18:29-40 Kwf ⇒ Mat 27:11-18, 20-23; Mar 15:2-15; Luq 23:2; 3, 18-25

²⁸Yihuudonnis Yesuusin mana Qayyaaffaatii fuudhanii mana mootummaa bulchaa warra Roomaatti geessan; yeroon isaas ganama barii ture; Yihuudonnis akka hin xuroomneef jedhanii mana mootummaa ol hin seenne. Kunis akka faasikaa nyaachuu

^a18 ykn *oo'ifata'aa*; ^b22 ykn *kabale*; ^c23 ykn *dhugeessi/rageessi*; ^d25 ykn *mormate*

danda'aniif. ²⁹Kanaaf Philaaxoos gara isaaniitti gadi ba'ee, "himanni isin namicha kana irratti dhiyeessitan maali?" jedhee gaafate.

³⁰Isaanis, "otoo namichi kun yakka hojjachuu baatee nu silaa isa dabarsinee sitti hin kenninure" jedhanii deebisaniif.

³¹Philaaxoosis, "isin ufuma keessanii isa fudhaatii akka seera keessaniitti itti muraa" jedheen.

Yihuudonnis, "nama tokkollee ajjeesuun nuuf hin eeyyamamu" jedhaniin. ³²Kunis wonni Yesuus akka du'a akkamiitiin du'u argisiisuuf jedhee dubbate sun akka raawwatamuuf ta'e.

³³Philaaxoosis deebi'ee mana mootummaa seene; Yesuusinis ofitti waamee, "mootiin Yihuudotaa si'ii?" jedhee isa gaafate.

³⁴Yesuusis, "Kuni yaaduma keeti moo yookaan namoota biraatu waayee kiyya sitti hime?" jedhee gaafate.

³⁵Philaaxoosis deebisee, "nattu Yihuudiidhaa ree? kan dabarsee natti si kenne sabuma keetii fi luboota hangafoota; garuu ati maal balleessitee ti?" jedheen.

³⁶Yesuusis "Mootummaan kiyya kan addunyaa kanaatii miti; otoo kan addunyaa kanaa ta'ee, akka ani dabarfamee Yihuudotatti hin kennamneef tajaajiltoonni^e kiyya naa lolu turan; amma garuu mootummaan kiyya kan addunyaa kanaatii miti" jedhe.

³⁷Philaaxoosis; "yoos ati mootiidha kaa!" jedheen.

Yesuus ammoo, "akka ani mootii ta'e dubbachuun kee sirrii dha; ani dhugaaf rageessuuf jedhee dhaladhe; wonni ani gara addunyaa dhufeefis kanuma; namni dhugaaf dhaabatu martinuu qoonqa^f kiyya dhagaya" jedhee deebise.

³⁸Philaaxoosis; "dhugaan maal innii?" jedheen. Innis eegii kana dubbatee booddee ammas Yihuudotatti gadi bayee akkana jedheen; "Ani balleessaa tokkollee isa irratti hin arganne. ³⁹Garruu isin akka ani yeroo Faaskaatti nama tokko mana hidhaatii gadi isinii dhiisu amala godhataniirtu; kanaaf akka ani, 'Mootii Yihuudotaa gadi isinii dhiisu barbaadduu?'"

⁴⁰Isaan ammallee iyyaani, "lakki, Barbaan malee isaa miti" jedhan. Barbaanis saamtuu ture.

Fannifamuun Yesuusitti Murame

19:1-16 Kwf ⇒ Mat 27:27-31; Mar 15:16-20

19Philaaxoosis Yesuusinis ofitti fuudhee garafsiise. ²Loltoonnis gonfoo^g qoraattii mi-ciiranii dha'anii mataa isaa irra kaayan. Isaanis wayyaa dhiilgee^h isatti uffisanii; ³"Akkam ree, yaa

^e36 ykn hojjattoonni; ^f37 ykn sagalee / qoonqoo; ^g2 ykn surree ruufaa; ^h2 ykn diimtuu

Mootii Yihuudotaa" jechaa gara isaatti dedeebi'aa turan; isas ni kabalan¹.

⁴Philaaxoos ammas gadi ba'ee, Yihuudotaan, "akka ani balleessaa tokkollee isa irratti hin argatin akka beettaniif kunoo ani isa gad isinii baasa" jedhe.

⁵Yesuusis gonfoo qoraatii keewatee, wayyaa dhiilgees uffatee gadi ba'ee; Philaaxoosis, "namichi kunoo ti!" isaaniin jedhe.

⁶Luboonni hangafoonnii¹ fi qondaaltonni yommuu isa arganitti, "isa fannisaa! isa fannisaa!" jedhanii iyyan.

Philaaxoos ammoo deebisee, "isin ufuma keessanii fuudhaatii isa fannisaa malee ani balleessaa tokkollee isa irratti hin arganne" jedheen.

⁷Yihuudonnis deebisanii, "nu seera qabna; namichi kun waan Ilma Waaqaa of-godheef akka seera keennaatti du'uu qaba" jedhan.

⁸Philaaxoosis, "yommuu dubbii kana dhaga'etti ittuma caalchisee sodaate. ⁹Innis mana mootumaatti ol deebi'ee, "ati eessaa dhufte?" jedhee Yesuusin gaafate. Yesuus garuu deebii tokkollee hin kennineef. ¹⁰Philaaxoosis, "maaliif na jalaa didda? Akka ani gadi si dhiisuuf yookaan si fannisuuf aangoo^k qabu ati hin beettuu?" jedheen.

¹¹Yesuusis, "ati otoo olii sii

kennamuu baatee aangoo tokkollee narratti hin qabdu ture; kanaaf inni dabarsee sitti na kenne sun caalaatti cubbuu qaba" jedhee deebiseef.

¹²Philaaxoosis yeroo sanaa jalqabee Yesuusin gadi dhiisuu barbaada ture; Yihuudonni garuu, "ati yoo namicha kana gadi dhiifte michuu¹ Qeesaariitii miti; namni mootii of godhu cufti inni Qeesaariin morma" jedhanii iyyan.

¹³Philaaxoosis yommuu dubbii kana dhaga'etti Yesuusin gadi baasee, bakka^m "dhagaa buufamaa" kan afaan Ibraayisxiitti "gabataa" jedhamutti barcumaa murtii irra taa'e. ¹⁴Guyyaan sunis guyyaa qophii torban faasikaa ture; yeroon isaas gara sa'atii ja'affaa ture.

Philaaxoosis Yihuudotaan, "mootiin keessan kunoo ti!" jedhe.

¹⁵Isaan garuu, "balleessi! balleessi! isa fannisi!" jedhanii iyyan.

Philaaxoos ammoo, "mootii keessan fannisu moo?" jedhee gaafate.

Luboonni hangafoonnis, "nu Qeesaar malee mootii dhibiiⁿ hin qabnu" jedhanii deebisaniif.

¹⁶Kanaaf Philaaxoos akka inni fannifamuuf dabarsee isaanitti isa kenne.

¹3 ykn *dhabanaasan* ¹6 ykn *qaallolee gugurdoofi*; ¹10 ykn *jabeenna*; ¹12 ykn *jaala*; ^m13 ykn *fulaa*; ⁿ15 ykn *biraa*

Yesuus Fannifamuu Isaa

19:17-24 *Kwf* ⇒ *Mat 27:33-44; Mar 15:22-32; Luq 23:33-43*

Isaanis Yesuusin fuudhanii deeman. ¹⁷Innis fannoo ofii isaa baadhatee bakka "buqqee mataa" kan afaan Ibraayisxiitiin "Golgootaa" jedhamutti ol-bahe. ¹⁸Isaanis achitti isa fannisan; isa waliinis namoota gara biraa lama, tokko karaa mirgaatiin, tokko karaa bitaatiin, Yesuusin immoo jidduu isaaniitti fannisan.

¹⁹Philaaxoosis beessisa, "Yesuus nama Naazireeti, Mootii Yihuu-dotaa" jedhu tokko barreesse fannoo sanatti maxxanse. ²⁰Bakki Yesuus itti fannifame waan magaalatti^o dhiyoo tureef Yihuu-donni hedduun beessisa sana dubbisaniiru; beessisni sunis afaan Ibraayisxiitiin, Laatiinii fi Giriikiitiin barreeffamee ture. ²¹Luboonni hangafoonnis Philaaxoosiin, "namichi kun, 'ani mootii Yihuu-dotaa ti jedheera' jedhii barreessi malee, 'inni Mootii Yihuudotaa ti' jettee hin barreessin" jedhaniin.

²²Philaaxoosis, "ani waan barreesse, barreesseera" jedhee deebise.

²³Loltoonni sunis erga Yesuusin fannisanii booddee wayaa isaa fuudhanii akka tokko tokko Isaan ga'utti bakka afuritti hirmaatan; kittaa^p isaas akkasuma godhan. Kittaani sunis hin hodhamne; olii hanga gadiittis dha'aa tokko ture.

²⁴Kanaaf isaan, "koottaa hin tarsiifnuu; garuu hixaa buufannee akka inni kan eenyuu ta'u ilaallaa" waliin jedhan.

Kunis dubbiin Kitaabaa kan, "isaan wayaa kiyya hirmaatan; uffata kiyyattis hixaa buufatan" jedhu sun akka raawwatuumuuf^q ta'e.

Wonni loltoonni godhanis kanuma.

²⁵Fannoo Yesuusi biras haati isaa, obboleettiin haadha isaa, Maariyaam niitiin Qiliyophaatii fi Maariyaam ishiin Magdala dhadhaabachaa turan. ²⁶Yesuusis yommuu haadha isaatii fi barataa inni jaalatu sana otoo inni ishii cina dhaabatuu argetti haadha isaatiin, "yaa dubartiinana^r; kunoo, ilma kee" jedhe. ²⁷Barataa sanaani, "kunoo haadha tee" jedhe; barataan sunis yeroo sanaa jalqabee gara mana isaatti ishii geesse.

Du'a Yesuusi

19:29,30 *Kwf* ⇒ *Mat 27:48,50; Mar 15:36,37; Luq 23:36*

²⁸Kana booddee Yesuus akka wonni hundinuu raawwate beekke akka dubbiin Kitaabaa raawwatamuuf, "nan dheebodhe" jedhe.

²⁹Qodaan daadhii wayinii dhangaggaawaadhaan^s guutame tokkos achi dhaabamee ture; isaanis daadhii sana keessa ispoonjii^t

^o20 ykn *diratti*; ^p23 ykn *ubbaara*; ^q24 ykn *guutamuuf*; ^r26 ykn *uwwittii tana*; ^s29 ykn *hadhaawaan*; ^t29 ykn *bututtuu laaftuu*

cuuphanii damee hiisophiitti kaa'anii afaan isaatti qaban. ³⁰Yesuusis eegii dhugaatii dhangaggaawaa sana fudhatee booddee, "raawwateera" jedhe; mataa buusees lubbuu isaa kenne.

³¹Guyyaan sun guyyaa qophii ture; guyyaan itti aanus guyyaa Sanbata addaa ture; Kanaaf akka reefii isaanii fannoo irra hin oolle gochuuf jedhanii akka miilli isaanii cabsamee fannoo irraa gadi buufamuuf Yihuudonni Philaaxoosin kadhahan. ³²Kanaaf loltoonni dhaqanii miila namicha jalqabaa, miila namicha isa wajjiin fannifame kaaniis cabsan.

³³Yommuu gara Yesuusi dhu-fanitti garuu inni du'e waan arganiif miila isaa hin cabsine.

³⁴Loltoota sana keessaa inni tokko garuu eboodhaan cinaacha isaa waraane; yeruma sana dhiignii fi bisaan baye. ³⁵Namni waan kana arges rageesseera^u ragaan isaas dhugaa dha; innis akka dhugaa dubbatu ni beeka; Inni akka isinis amantaniif^v rageessa. ³⁶Kunis akka wonni kitaabni, "lafee isaa keessaa tokkolleen hin cabsamu" jedhe sun raawwatuuf ta'e. ³⁷Kana malees kitaabni gara biraan, "isaanis isa

waraanana sana ni ilaalu" jedha.

Awwaalamuu Yesuusi

19:38-42 Kwf ⇒ Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luq 23:50-56

³⁸Kana booddees Yooseef namni Armaatiyaa kan sababii Yihudota sodaateef dhossaan barataa Yesuusi ture sun reefa Yesuusi fudhachuuf Philaaxoosin kadhate; Philaaxoosis isaaf eeyyamnaan dhaqee fudhate. ³⁹Niqoodimoos inni duraan halkaniin gara Yesuusi dhufee tures wal-makaa qumbiitii fi argeessa gara kiiloo giraamii soddonii afuri ulfaatu qabatee dhufe. ⁴⁰Isaanis reefa Yesuusi fuudhanii akka aadaa awwaala Yihudotaatti urgooftuu waliin huccuu^w quncee talbaa irraa hojjatameen kafanan. ⁴¹Bakka Yesuus itti fannifames lafa ashakiltii tokkottu ture; lafa ashakiltii sana keessas bakka awwaalaa haaraya kan namni tokkolleen duraan itti hin awwaalamin tokkottu ture. ⁴²Sababii guyyaan sun guyyaa qophii Yihudotaa tureef; bakki awwaalaa sunis waan dhiyoo tureef Yesuusini achi kaayan.

^u35 ykn *dhugeesse/dhugaa-ba'e*; ^v35 ykn *dhugeeffattaniif*; ^w40 ykn *woyaa*

19:31 *Akka miilli isaanii cabsamu* - Miila yakkamtootaa burruusa guddaadhaan cab-suun gosa adabbii hamaa ture. Walumaa galatti miila qofatu cabsama ture. Yeroo tokko tokko garuu harkis ni cabsama ture. Adabbiin kun yommuu nama fannifamaa jiru irratti raawwatamutti mataa isaatiin gosa adabbii garaa jabeenaati. Garuu dhiphinni du'a fannoo kan lubbuun daftuu keessaa hin baane sun waan yeroo gabaabaa keessatti raawwatuuf akka gocha araaraatti ilaalama.

Awwaala Duwwaa

20:1-8 Kwf ⇒ Mat 28:1-8; Mar 16:1-8;
Luq 24:1-10

20 Guyyaa jalqaba torban sanaa ganama barii otuma dukkanaa'ee jiruu, Maariyaam ishiin Magdala bakka^x awwaalaa dhaxxee akka dhagaan awwaala sana irraa fuudhame argite. ²Ishiinis fiigaa gara Simoon Pheexiroosiitti fi gara barataa dhibii^y Yesuus isa jaalate sanaa dhaxxee, "Gooftaa awwaala keessaa fudhataniiru; eessa akka isa kaa'anis hin beenu" jetteen.

³Kanaaf Pheexiroosii fi barataan inni kaan ba'anii gara awwaalichaa dhaqan. ⁴Lachan isaaniyyuu ni fiigu turan; barataan inni kaan garuu Pheexiroos bira dabree fiiguudhaan dursee bakka awwaalaa sana ga'e. ⁵Innis gugguufee ilaalee huccuu* quncee talbaa irraa hojjatame lafatti arge malee awwaalicha keessa hin seenne. ⁶Simoon Pheexiroos immoo isa duubaan dhufee awwaalicha keessa seene; huccuu quncee talbaa irraa hojjatame sanas lafatti arge. ⁷Akkanumas huccuu mataa Yesuusiitti maramee ture arge; huccuun sunis kophaa isaa dachaafamee bakka biraa ture malee huccuu quncee talbaa irraa hojjatame sana bira hin turre. ⁸Eegasiis barataan biraa inni jalqabatti awwaalicha bira ga'e sun keessa seene, argees amane^z.

⁹Isaan waan Kitaabni akka Yesuus warra du'an keessaa ka'uu dubbatu sana ammayyuu hin hubanne tureetii.

Yesuus Maariyaam ishii Magdalaatti Muldhate

¹⁰Barattoonni sunis gara mana isaaniitti deebi'an. ¹¹Maariyaam garuu alaan awwaala bira dhaabattee boo'aa turte; otuma boottuus awwaalicha keessa ilaaluuf gugguufte. ¹²Ishiinis maleekkota Waaqaa lama kanneen uffata adaadii uffatanii bakka reeffi Yesuusi kaa'amee ture sana, inni tokko mataa duraan, inni kaan immoo miila jalaan taa'ani argite.

¹³Isaanis, "dubartiinana, maaliif bootta?" jedhaniin.

Isiini ammoo, "Gooftaa kiyya fudhataniiru; eessa akka isa kaa'anis ani hin beeku" jetteen. ¹⁴Yommuu waan kana dubbattee of-irra garagaltettis Yesuusii achi dhaabatu argite; garuu Yesuus ta'uu isaa hin hubanne.

¹⁵Yesuusiis, "dubartiinana, maaliif bootta? eenyu barbadda?" jedheen.

Ishiin immoo, nama bakka ashaakiltii keessa hojjatu isa seetee, "yaa Gooftaa, ati yoo isa fuutee jiraatte, akka ani dhaqee fudhadhuuf eessa akka isa keettee natti himi" jetteen.

^x1 ykn *fulaa*; ^y2 ykn *biraa*; ^z8 ykn *dhugeeffate* *5 ykn *woyaa*

¹⁶Yesuusis, "Maariyaam!" jedheen. Ishiinis isatti garagaltee afaan Ibraayisxiitiin, "Rabbuunii!" jetteen. Hiikkaan isaas "Yaa Barsiisaa" jechuu dha.

¹⁷Yesuusis, "ani ammallee waan gara Abbaatti ol hin ba'iniif natti hin bu'in; garuu obboleeyyan kiyya bira dhaqiitii, 'ani gara Abbaa kiyyaatiifi Abbaa keessaniitti, gara Waaqa kiyyaatiifi Waaqa keessaniitti ol nan ba'a' jedheera jedhiitii isaanitti himi" jedheen.

¹⁸Maariyaam ishiin Magdalaas gara barattoota dhaxxee, "ani Gooftaa argeera!" jetteen; waan inni ishiin jedhe hundumaas isaanitti himte.

Yesuus Barattoota Isaatti Muldhachuu Isaa

¹⁹Guyyaa jalqaba torbanichaa sana galgala otoo barattoonni Yihuudota sodaachuun balbala cufatanii walitti qabamanii jiranuu Yesuus dhufee, isaan jidduu dhaabatee, "nageenni isiniif haa ta'uu" jedheen. ²⁰Innis erga kana jedhee booddee harka isaatii fi cinaacha isaa isaanitti argisiise; Barattoonnis yommuu Gooftaa arganitti akka malee gammadan.

²¹Yesuus ammas, "nageenni isiniif haa ta'uu; akkuma Abbaan na erge sana anis isin erga" jedheen. ²²Innis eegii kana jedhee booddee Hafuura isaanitti baafatee akkana jedheen; "Hafuura

Qulqulluu^a fudhadhaa; ²³Isin yoo namootaaf cubbuu isaanii dhiifan^b isaaniiif ni dhiifama; yoo isaaniiif dhiisuu baattan immoo isaaniiif hin dhiifamu."

Yesuus Toomaasitti Muldhachuu Isaa

²⁴Yeroo Yesuus dhufetti warra kudhanii lamaan keessaa Toomaas inni Didimoos jedhamu tokko barattoota waliin hin turre.

²⁵Kanaaf barattoonni warri kaan, "nu Gooftaa argineerra!" jedhanii isatti himan.

Inni garuu, "ani bakka mismaaraan waraaname harka isaa irratti argu malee, quba kiyya bakka waraaname sana keessa kaawu malee, harka kiyyas cinaacha isaa keessa kaawu malee waan kana hin amanu" jedheen.

²⁶Guyyaa saddeeti booddee barattoonni isaa ammas manuma sana keessa turan; Toomaasis isaan waliin ture. Otuma balbalichi cufamee jiruus Yesuus ol galee isaan jidduu dhaabatee, "nageennii isiniif haa ta'uu" jedheen. ²⁷Innis Toomaasiin, "quba kee asi keessa kaa'i; harka kiyyas ilaali. Harka kee diriifadhuutii cinaacha kiyya keessa kaa'i; amani malee hin mamin" jedhe.

²⁸Toomaas ammoo, "Gooftaa kiyya! Waaqa kiyya!" jedhe.

^a22 ykn *Ayyaana Woyyuu*; ^b23 ykn *haraaramtan*

²⁹Yesuusis, "ati waan na argiteef amante; garuu warri otoo hin argin amanan eebbifamoo dha" jedheen.

³⁰Yesuus barattoota isaa duratti milikkitoota dhibii kanneen Kitaaba kana keessatti hin barreeffamin hedduu hojjateera.³¹Kun garuu akka Yesuus inni Kiristoos Ilma Waaqayyoo ta'e akka amantaniif, amanuudhaanis akka maqaa isaatiin jireenya qabaataniif barreeffame.

Yesuusii Fi Dinqii Qurxummii Qabiisaa

21 Kana booddee^c Yesuus ammas galaana Xibriyaadoosi biratti barattoota isaatti muldhate; haalli inni ittiin uf muldhise akkana ture; ²Simoon Pheexiroosi, Toomaas inni Didi-moos jedhamu, Naatinaa'el namichi qaanaa Galiilaa, ijoolleen Zabdeewoosiitii fi barattoonni biraa^d lama wal-bira turan. ³Simoon Pheexiroosis, "ani qurxummii qabuu nan dhaqa" isaaniin jedhe; isaanis, "nus si wajjiin dhaqna" jedhaniin. Gadi ba'aniis hoboloo^e yaabbatan; halkan sana garuu womaa hin qabne.

⁴Akkuma lafti bari'eenis Yesuus qarqara galaanichaa dhaabachaa ture; barattoonni garuu akka inni Yesuus ta'e hin hubanne.

⁵Innis isaan waamee, "ijoolle, qurxummii tokkollee hin qab-

danii?" jedhee gaafate.

Isaan ammoo, "hinqabnu" jedhani deebisan.

⁶Innis, "xaxoo^f keessan karaa mirga hobolootiin gadi darbadhaa; qurxummii ni argattuu" jedheen; isaanis xaxoo sana gadi darbatan; sababii baay'inna qurxummiitifiis xaxoo sana harkisuu dadhaban.

⁷Barataan inni Yesuus isa jaalachaa ture sunis, "inni Gooftaadha!" jedhee Pheexiroositti hime; Simoon Pheexiroos ammoo yommuu "inni Gooftaa dha" jechuu isaa dhagayetti waan qullaa isaa tureef, wayaa isaa marxifatee bishaanitti gadi utaale. ⁸Barattoonni kaan garuu waan qarqara galaanaa irraa dhundhuma dhibba lamaa caalaa hin fagaataniif xaxoo qurxummiin keessa guute sana harkisaa hoboloon dhufan. ⁹Yommuu lafa gogaatti ba'anittis ibidda cilee kan qurxummiin irra jiruu fi buddeena achitti argan.

¹⁰Yesuusis, "mee qurxummii amma qabdan irraa waa fidaa!" isaaniin jedhe.

¹¹Simoon Pheexiroosis hoboloo sana yaabbatee xaxoo qurxummii gugurdaa dhibba tokkoo fi shantamii sadiin guutame sana gara lafa gogaatti harkise; xaxoon sunis qurxummii akkas baay'attuun

^c1 ykn *duuba*; ^d2 ykn *dhibiin*; ^e3 ykn *bidiruu*; ^f6 ykn *xuruuraa/kiyyoo*

guutamullee hin tarsaane. ¹²Yesuusis, "koottaa ciree^g nyaadhaa! "isaaniin jedhe. Barattoota keessaas, namni ija jabaatee^h ati eenyu?" jedhee isa gaafate tokkoyyuu hin turre; isaan akka inni Gooftaa ta'e beekaniiruutii. ¹³Yesuusis dhufee buddeena sana fuudhee isaanii kenne; qurxumichas akkasuma godhe. ¹⁴Egaa Yesuus erga du'aa kaafamee kanaan walitti yeroo sadaffaa barattoota isaatti muldhachuu isaa ti.

Yesuus Pheexiroosin Gaafii Gaafachuu Isaa

¹⁵Yesuus erga ciree nyaatanii booddee Simoon Pheexiroosiin, "Yaa Simoon ilma Yohaannisi, ati warra kana caalaa na jaalattaa?" jedhe.

Innis, "eeyee, yaa Gooftaa; akka ani si jaaladhu atu ni beetta" jedheen.

Yesuusis, "ilmoolee hoolaaⁱ kiyyaaf nyaata kenni" jedheen.

¹⁶Yesuus ammallee, "yaa Simoon ilma Yohaannisi, ati na jaalattaa?" jedhe.

Innis deebisee, "eeyee, yaa Gooftaa, akka ani si jaaladhu atu ni beetta" jedhe.

Yesuus ammoo, "hoolota^x kiyya tissi" jedheen.

¹⁷Yeroo sadaffaasi, "yaa Simoon ilma Yohaannisi, ati na jaalattaa?" jedhe.

Pheexiroosis sababii Yesuus yeroo sadaffaa, "ati na jaalattaa?" jedhee isa gaafateef gaddee^j, "Yaa Gooftaa; ati waan cufa beetta; akka ani si jaaladhus ni beetta" jedheen.

Yesuusis akkana jedheen; "hoolota kiyyaaf nyaata kenni.

¹⁸Ani dhuguma sitti nan hima; ati yeroo dargaggeessa turtetti, ofuma keetiin mudhii^k kee hidhattee lafa barbaadde dhaxxa turte; Yeroo dulloomtutti garuu harka kee nidiriifatta; namni dhibiinis mudhii kee sii hidhee lafa ati hin barbaannetti si geessa.

¹⁹Yesuusis akka Pheexiroos du'a akkamiitiin Waaqa ulfeessu agarsiisuuf jedhee waan kana dubbate; kana booddees, "na faana bu'i" jedheen.

²⁰Pheexiroosis gargalee otoo barataan inni Yesuus isa jaalatu sun isaan faana bu'uu arge; barataan kunis isa yeroo irbaataatti^l laphee Yesuusiitti maxxanee, "Yaa Gooftaa, inni dabarsee si kennu eennu?" jedhe sanaa dha. ²¹Pheexiroosis yommuu isa argetti, "yaa Gooftaa, namichi kun hoo?" jedhee Yesuusis gaafate.

²²Yesuusis deebisee, "hanga ani dhufutti akka inni jiraatu yoo fedhii kiyya ta'e, maaltu si

^g12 ykn *golola ganamaa*; ^h12 ykn *garaa jabaatee*; ⁱ15 ykn *ooliyyee*; ^j17 ykn *laaleffate*; ^k18 ykn *hidhaana*; ^l20 ykn *golola halkanii*

dhibe? Ati na faana bu'i" jedheen. ²³Kanaaf oduun, "barataan kun hin du'u" jedhu obboleeyyan jidduutti odeeffame; Yesuus garuu, "hanga ani dhufutti akka inni jiraatu yoo fedhii kiyya ta'e maaltu si dhibe?" jedhe malee, "inni hin du'u" hin jenne.

²⁴Inni dubbii kana dhugaa ba'u^m, kan waan kanas barreesse barataadhuma kana; akka dhuga

ba'iisi isaas dhugaa ta'es nu beenna.

²⁵Akkasumas Yesuus waan biraa baay'ee hojjateera; otoo tokkoon tokkoon isaanii barreeffamanii jiratanii, ani waan addunyaan mataan ishiilleen kitaabota barreeffaman sanaaf bakka ga'u qabdu hin se'u.

^m24 ykn *dhugeessu/ rageessu*